

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій
29 вересня 2025 року
Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

Шановні колеги, можемо починати. Розпочинаємо засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному одне питання про проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік», поданий Кабінетом Міністрів України. Доповідачем буде Міністр освіти і науки Оксен Васильович Лісовий, співдоповідачем буду я.

Шановні колеги, чи є в когось зауваження, пропозиції до порядку денного?
Якщо немає, то прошу проголосувати. Хто - за?

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Отже переходимо до нашого пункту порядку денного: про проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (реєстраційний номер 14000).

Оксен Васильович, тоді вам, будь ласка, слово для представлення бюджету, а далі вже підемо по конкретних пунктах цього бюджету.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Сергію Віталійовичу. Шановні колеги, шановні народні депутати, я сподівався, що ми ще побачимо Міністерство фінансів, також у нас, у вас на засіданні Комітету є та Міністерство фінансів, Роман Володимирович.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Є Роман Володимирович.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, дякую. Зараз такий час, на всіх комітетах. Дуже коротко, ключові позиції я хочу представити бюджету 2026 року для сфери освіти і науки. Орієнтуємося в цьому бюджеті на учня, на безпеку, на якість навчання. Також великий фокус уваги приділений науці, розвитку наукової діяльності. Загальний обсяг видатків на освіту і науку становить 257 мільярдів гривень, з них 73 мільярди гривень – державний бюджет і 184 мільярди гривень будуть передбачені на субвенції.

Видатки загального фонду 230 мільярдів гривень, маємо зростання, значне зростання в порівнянні з 2025 роком, забезпечена можливість не лише утримувати систему, а і зробити кроки вперед в ряді напрямків.

По-перше, орієнтація на людей, ми заклали 53,8 мільярда на підвищення престижності праці педагогів. Відповідно до задекларованих вже прем'єр-міністеркою позицій ми передбачаємо загальне зростання заробітної плати вчителів на 50 відсотків в кілька етапів. Яким буде сценарій етапності підвищення заробітних плат? Буде опрацьовано нами, власне, опрацьовано нами вже і буде представлено завтра прем'єр-міністерці і в подальшому, безумовно, і голові комітету завтра на нараді приймемо рішення по одному із сценаріїв.

З 1 вересня 2026 року подвоюємо академічні стипендії. На це передбачено додатково 1 мільярд 260 мільйонів гривень. Підтримуємо тих, хто працює з дітьми з особливими освітніми потребами, закладаємо 450 мільйонів на субвенцію ООП.

Щодо питання безпеки. В публічних інвестиційних проєктах 13 мільярдів гривень маємо. Це: облаштування безпечних умов в школах – 5 мільярдів гривень; протипожежний захист – пів мільярда гривень зараз передбачено; модернізація і створення їдалень та харчоблоків за новими принципами – 1 мільярд гривень; закупівля шкільних автобусів – 2 мільярда гривень. Окремим рядком 3 мільярди

гривень – на програму Нова українська школа, де 1 мільярд гривень в цій сумі передбачається на розвиток академічних ліцеїв.

Заклади професійної та фахової передвищої освіти – 1 мільярд гривень на майстерні та лабораторії.

Для відновлення спроможності закладів вищої освіти – пів мільярда гривень і в цих пів мільярді гривень ми передбачаємо кошти в тому числі і на облаштування укриттів у закладах вищої освіти на прифронтовій лінії, очевидно, що сума невелика, але тим не менше вона є.

Ці інвестиції означають реальні місця в укриттях і сучасні освітні простори доступність, в тому числі доступність до шкіл для тих закладів, які в різний спосіб були реорганізовані в цьому році.

Третій аспект. Це якість навчання і правила гри, які встановлюються в питанні рівності доступу і рівності розподілу його ресурсів.

На видання і доставку підручників 2,3 мільярда гривень. У наступному році ми плануємо закрити потребу 9-х і 4-х класів, забезпечимо тиражі для дітей з особливими освітніми потребами і тиражі для дітей національних меншин, передбачає модернізацію АІКОМ – це 3 мільйони гривень на реінжиніринг сума невелика, але дуже важлива. Оскільки на базі нового АІКОМ будуть вже здійснюватися всі розрахунки і відповідно він є, його якість і робота з ним важлива з точки зору оптимізації бюджетних видатків. Технічна розробка і підтримка інклюзивно-ресурсних центрів платформа створюється – 1 мільйон гривень. Державна підсумкова атестація у формі ЗНО для випускників початкової і базової школи – 29,9 мільйона гривень, що забезпечує єдині стандарти оцінювання. Для системи забезпечення якості в вищій освіті проведення єдиного державного заліку з української мови для здобувачів наукових ступенів – додатково 8 мільйонів гривень, а також сертифікаційний іспит з української як іноземної – це 10 мільйонів гривень. Ще одна позиція: підтримка учнів і студентів, розширює механізм заохочення молоді – 61 мільйон гривень на відзначення переможців, призерів олімпіад і найкращих результатів ММТ через Фонд Президента для дітей, які перебувають у лікувальних закладах відкриваємо нові "Школи супергероїв" – 8,6 мільйона гривень, підготовка кадрів фахової передвищої – 26,9 мільярда гривень включно з грантами для студентів.

І наука, наука як основа обороноздатності, відновлення – важливий напрямок. І я дуже вдячний тут Міністерству фінансів також, що ми плідно попрацювали, маємо 7,3 мільярда гривень на науку, інновації для Міністерства освіти проти 2,6 мільярда, які були у нас в 2025 році. Ставимо акцент на базовому формульному фінансуванні університетів і наукових установ – понад три мільярди додатково кращим командам за результатами атестації. Дослідницькі центри оборонного спрямування, передбачаємо один мільярд гривень на їх створення, обладнання. Передбачаємо, що ця інвестиція дасть нам до 30 спеціальних проєктів щороку, спеціальних відповідного цільового призначення.

Посилюємо грантову підтримку через Національний фонд досліджень – 900 мільйонів гривень і запускаємо державно-приватне партнерство з R&D, 500 мільйонів гривень – на підтримку молодих учених в прифронтових регіонах, окремо в цій сумі прифронтові регіони, і зберігаємо Антарктичну програму: 588 мільйонів гривень – на "Академік Вернадський".

Я хочу подякувати і колегам народним депутатам, і хочу перш за все подякувати Міністерству фінансів, тому що дуже плідно і дуже детально ми попрацювали з Міністерством фінансів. Я хочу зазначити, що в проєкті бюджету урядовому передбачені всі найважливіші пріоритети для нас. І, безумовно, ми не можемо, на жаль, закрити всю потребу. Тому ряд питань залишається незакритими. У разі, якщо у нас будуть можливості додатково, знайти додаткові ресурси, є певний перелік питань, який для нас був би важливим, але тільки в такому порядку. Тобто ми не передбачаємо можливості зараз перерозподілу того, що є всередині, що закладено в урядовому бюджеті, а тільки можемо говорити про якісь можливі додаткові ресурси, якщо вони з'являться. Тому що потреб різноманітних багато і одна з найбільших з них – це, звичайно, зростання заробітної плати для педагогічних працівників не тільки закладів загальної середньої освіти, а й фахової передвищої, профтехосвіти, вищої освіти, ця проблема є, ну але на сьогодні ми говоримо про те, що маємо вже хороший результат. Ну і я дякую за увагу і дякую за подальше обговорення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане міністре.

Шановні колеги, я пропоную побудувати наступним чином наше обговорення. Якщо є в когось питання по нинішньому закладеному бюджету

Кабінетом Міністрів, давайте відразу по цьому пройдемося, бо в нас пізніше є додаткові пропозиції наших стейкхолдерів, зокрема і Міністерства освіти, які варто проговорити детально, бо є пропозиції і додати, і перерозподілити, і десь прибрати. І от тут у мене вже буде питань досить багато, але якщо по нинішньому першому читанню, то прошу.

Давайте почнемо, пане Ростиславе. Потім пан Сергій.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановний Оксене Васильовичу, ну зрозуміло, що в цьому бюджеті буде найголовніша проблема, це як його виконати. Тому в принципі ви бачили, у комітеті достатньо скромні запити і, думаю, ця дискусія буде власне про це.

Але у мене якраз питання на уточнення. Скажіть, будь ласка, з чим пов'язане те, що для підвищення зарплати педагогічним працівникам передбачена нова бюджетна програма? От 55 мільярдів майже, так, ви спрямовуєте не через субвенцію, яка залишається фактично на тому ж рівні, тобто мінус інфляція, ну де-факто знижується, а через окрему програму, де треба буде і підзаконку, і все інше. Ми знаємо, що це досить тривалий процес. Чому так, поясніть, будь ласка, щоб не вийшло як з доплатами на прифронтових територіях – за кожною ще треба бігати. Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Так. Дякую, пане Ростиславе.

Насправді ми маємо додаткову програму, на яку закладені всі кошти, які ми можемо використати на підвищення. Якою буде остаточна механіка цього підвищення, ми будемо вирішувати зараз власне через реалізацію одного із тих сценаріїв, які ми підготували для обговорення зараз на урядовому рівні. Завтра будемо мати першу нараду з прем'єр-міністеркою. Ми будемо пропонувати певне бачення. Я не хотів би зараз деталізувати його, але сценарії, коли ця програма буде, наприклад, об'єднана з освітньою субвенцією, вони також у нас є. Тобто можливо буде прийнято і таке рішення або в інший спосіб буде змінений цей підхід. Тому на сьогодні було прийнято оперативне рішення – створення додаткової програми: на мету підвищення престижності роботи педагогічних працівників виділена загальна сума 53 мільярди, і далі Міністерство фінансів очікує від нас уже моделі, в який спосіб ми піднімаємо. Чи ми там ідемо через

збільшення окладу, чи ми встановлюємо якусь додаткову надбавку, доплату. Над цим ми зараз працюємо і доповімо вам після того, як приймемо відповідне рішення. Звичайно, ідуть консультації, в тому числі і з головою комітету.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Насправді, я тоді почну з того, про що казав Ростислав, тому що освітня субвенція – захищена стаття бюджету. Якась нова програма, вона в цьому році з'явилася, в наступному зникла. Чому 50 мільярдів туди? Я не розумію, правда. От я цю логіку не розумію. Може, вона якась є, може, Міністерство фінансів може пояснити. Може, ці 50 мільярдів з'явилися в останній момент і хоча б якось їх вставили для того, щоб протягом жовтня встигнути. Але це не гарантія, це просто поки що виглядає як декларація про наміри. Готовий помилятися і хотів би помилятися. Це перше питання.

Друге питання. Хотілося би почути навіть не мені, а освітянам, як все ж таки буде підвищуватися заробітна плата і на скільки, бо звучать різні цифри. Звучить 50 відсотків, причому криза природничо-математичної освіти і з телеграм-каналів, які розносять слова найвищих очільників виконавчої гілки влади, оскільки вони 30 відсотків спочатку і 20 відсотків, потім плюсують і отримують 50 відсотків підвищення заробітної плати. Ну, хочу сказати, що це не зовсім так математично. Де там ті 2 тисячі доплат, які зараз вже з'явилися? Вони "защиті" в ті 50 мільярдів чи вони десь є ще? Чи вони зникають? І тоді це не 50 відсотків. Тобто скільки в кінцевому, в середньому вчитель додатково отримає – ось яке питання. Не скільки в бюджеті, 50 мільярдів, бо це число мало що кому з вчителів скаже. Це друге, ну те, що особисто мене турбує.

Третє. Вітаючи підвищення заробітних плат, безумовно, вітаючи, тут пишатися насправді нікому з нас нема чим, бо ми виконуємо, хоча б намагаємось виконувати те, що ми мали виконувати з 2017 року. І те, не виконуємо до кінця, про три мінімальних заробітних плат ніхто не забуває. Тому це не перемога, це просто елементарне виконання того, що ми зобов'язані були всі виконувати раніше.

Я все ж таки хотів би почути, чи ми лишаємось в нинішній системі оплати праці, чи ми цю систему оплати праці змінюємо, і в який спосіб змінюємо, бо це декларувалося вже не один рік. Ну, декілька років декларується, що ми будемо змінювати, що нинішня неефективна, з чим я повністю погоджуюсь, повністю підтримую, що її треба змінювати. Але виходить, що ми вливаємо половину освітньої субвенції в неефективну систему. Тому хотілося б розуміти, чи, може, протягом 2026 року буде тут якийсь поступовий рух. Це те, що стосується, ну, виключно, скажімо так, освітньої субвенції, заробітних плат вчителям.

Я не знаю, чи є сенс, там ще в мене є декілька питань по інших статтях бюджету. Але давайте... *(Не чути)* оскільки це, мені здається, топтема цього бюджету, освітнього, давайте, ну, хотілося б почути насправді, не стільки мені, скільки сотням тисяч вчителів, багато з яких нас зараз слухають. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксен Васильович.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, пане Сергію. У нас є цілий ряд відкритих питань поки що в контексті заробітної плати. Одне з таких відкритих питань – це оплата праці педагогічних працівників і підвищення заробітної плати для педагогічних працівників в професійній фаховій передвищій освіті. Мали, власне, в суботу разом з прем'єр-міністеркою зустріч з освітянами, мали обговорення цієї проблематики. І ми розуміємо, що в контексті цих коштів ми маємо або вирішити цю проблему, як мінімум, задекларувати, коли ми її вирішимо.

Друга позиція – це, наприклад, підтримка прифронтових вчителів, які працюють в зоні можливих або активних бойових дій, при цьому працюють онлайн, офлайн, і цілий ряд інших питань. Але основоположне – це питання того, чи залишаємось ми в старій моделі оплати праці, чи ми її реформуємо. Це відкриті питання, на які ми маємо запропоновані Міністерством освіти опрацьовані і прораховані відповіді. В деяких сценаріях – те, що я можу сказати зараз, щоб я не перевищував свої повноваження, – в деяких сценаріях ми вкладаємось в існуючу суму, деякі сценарії виходять за існуючу суму. Всі ці сценарії ми будемо представляти на відповідній нараді Прем'єр-міністру за участі Міністерства фінансів і освітнього комітету. За результатами цієї наради буде прийняте рішення, по якому сценарію ми йдемо. І тоді ми, звичайно, детально уже будемо

комунікувати із суспільством той варіант, на який ми можемо піти з огляду на те, що Міністерство фінансів знайшло для нас можливість на 26-й рік закласти отаку суму в цю окрему програму, знову ж таки як в такий сейф, в який закладаються додаткові кошти. Що зробити з цими додатковими коштами – це наше завдання розробити з вами спільно в тому числі, розробити найоптимальніше рішення, виходячи з існуючої суми.

І плюс, я абсолютно погоджуюсь з вами в тому, що ми не говоримо про цю суму, як про перемогу. Це борг, який ми дійсно давно заборгували освітянам. Більше того, цей борг ми тільки закриваємо частині освітян, яким повинні його закрити, але ми розуміємо, що війна. Я хочу ще раз подякувати Міністерству фінансів, бо вони знайшли можливість цю зараз, хоча я знаю, наскільки це було важко для них, ну і для нас усіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксене Васильовичу. Я так розумію, Роман Володимирович хоче так саме по цьому питанню ремарку.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Да, якщо можна. Колеги, доброго дня. Пан Сергій, в принципі, і говорив про Мінфін.

Дивіться, чому дійсно получилось так? Це була одна з наших пропозицій як Міністерства фінансів. Ми розуміли проблематику щодо, мабуть, одної з основних проблем бюджету 26-го – це підняття зарплати вчителям. Ми ж чудово як уряд розуміємо про те, що це необхідно було робити. Це складно зробити, да, я не буду зараз розказувати про потреби оборони і про міжнародну підтримку, де беруться кошти і все інше. Тобто це, я думаю, всі це чудово і так розуміють. Чому окрема бюджетна програма? Тут не питання в тому, що хтось забрати чи хтось її не хоче забрати. Тобто вона є, її ніхто вже не забере, вона може бути тільки збільшена ця сума коштів, але питання джерела збільшення цієї суми коштів. Да? Бо так само збільшення потребує відповідного джерела.

Тут те, що пан міністр говорив, дійсно напрацювання моделі все-таки оплати праці. Ми осознано як Міністерство фінансів ставили це в окрему бюджетну програму чому, бо ми розуміємо, що треба все-таки моделі оплати праці міняти. І ми це вже не один рік говоримо про те, що треба відмовлятися від купи тих надбавок і всього іншого.

Тому зрозуміло, кошти підуть в систему освіти вчителям і зараз іде дійсно напрацювання, і я думаю, що це домашнє завдання для всіх – для урядовців і для народних депутатів – все-таки знайти той консенсус в частині, яка саме заробітна плата має бути і які рівні заробітної плати, і яка сама структура заробітної плати має бути в системі освіти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Володимировичу.

Юлія Миколаївна, будь ласка,

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, дякую. Колеги, я всіх вітаю! Доброго дня!

Дуже важливо, що ми сьогодні з вами обговорюємо питання підвищення заробітних плат. Це прекрасна новина і я дякую всім, хто попрацював над цим.

У мене питання до Оксена Васильовича і до пана Романа можливо. Дивіться, нам же дуже важливо, коли ми говоримо, обговорюємо питання підвищення заробітних плат освітян, говорити про принцип справедливості і пропорційності. Да? От у нас в бюджеті, ми комітетом всі готувалися до засідання комітету, там не написано суб'єкт і не вказано (да?), не вказано просто підвищення престижності. Тому у мене питання. Ми зараз, слава богу, піднімаємо зарплати нашим вчителям, але це питання повинно, підвищення заробітних плат, воно ж повинно бути вирішено і для науково-педагогічних працівників, воно повинно бути вирішено і для науковців наших. Тому що ми не можемо допустити ситуацію, коли у нас вчителі будуть отримувати практично більшу заробітну плату, ніж працівники вищої школи.

Тому у мене питання. Подяка за ці 53,8 мільярда. І питання, що будемо робити з принципом пропорційності чи яке бачення у Міністерства освіти, Міністерства фінансів щодо цього питання? Тому що, як ви самі розумієте, принцип пропорційності, справедливості, він повинен теж тут спрацювати.

Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Юлія Миколаївна.

Насправді так, абсолютно підтримуємо позицію пропорційності підвищення заробітних плат. Хотілось би отримати можливість, звичайно, виконати просто відповідну статтю Закону "Про освіту", але, на жаль, ми цього зараз зробити не

можемо. Тому в різний спосіб ми стараємося дерегулювати різні ланки освіти або врегулювати таким способом, щоб вони могли отримувати десь, де це фінансується органами місцевого самоврядування, щоб вони відповідно... .

За активної участі народних депутатів, пана Володимира Воронова, Сергія Віталійовича була встановлена нижня межа як орієнтир на тарифну сітку, як нижня межа для працівників дошкільності. Чи спрацьовує це? Ні, не спрацьовує, але далеко не всюди спрацьовує. Чи може це працювати? Так, це може працювати, органи місцевого самоврядування, особливо представники спроможних громад, можуть підвищувати сьогодні заробітну плату. Для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, наприклад, можуть підвищувати заробітну плату.

Те, що стосується закладів професійно-технічної освіти, так, закон тільки прийнятий і його імплементація потребує ще достатньо тривалого часу і великої скрупульозної роботи нашої спільної з вами, але так само там ми передбачаємо певні механізми, які дозволять встановлювати заробітні плати, в тому числі і в позиції, яка дозволить вийти з єдиної тарифної сітки і дасть більше автономії. На це потрібен певний час, звичайно.

Те, що стосується вищої освіти, знову ж таки хочу подякувати Міністерству фінансів за співпрацю в цій частині, тому що ми збільшили бюджет програми, з якої фінансуються заклади вищої освіти, і будемо мати можливість підтримати їх більшими коштами сьогодні, що відповідно в рамках формульного розподілу і індикативної собівартості призведе і до зростання спецфондів, єдине, за виключенням прифронтових регіонів, де ми, мабуть, все-таки відв'яжемо ціну держзамовлення, яка буде зростати відповідно до формули, з огляду на збільшення фінансування, щоб не призвести до зростання контрактного навчання, бо прифронтовим, прикордонним університетам буде важко конкурувати. Але в цілому у сфері вищої освіти буде більше коштів. Ми вже сьогодні декларуємо майже 50 на 50 обсяги коштів державного замовлення і наповнення спеціальних фондів університетів. Більше того, я скажу на прикладі Каразінського університету, ми маємо значне зростання тільки на бакалавраті, вступниках першого курсу контрактного навчання в цьому університеті. Вони оптимістично дивляться на майбутнє. Тут питання в іншому, в тому, наскільки зарегульованою

є ця сфера і які перешкоди нам треба прийняти для того, щоб фінансова автономія університетів дозволяла їм встановлювати більші заробітні плати. Тому найбільшу відповідальність Міністерство освіти, уряд несе перш за все звичайно за заклади загальної середньої освіти, тому що відповідно фінансуються вони із субвенції. І на це фактично буде спрямовано весь ресурс, можливо, за виключенням тільки закладів профтехосвіти і фахової передвищої. І знову ж таки у сценаріях ми маємо зараз два варіанти: це підвищення тільки для працівників закладів загальної середньої освіти; і другий сценарій, там їх насправді більше, але один із сценаріїв це підвищення для працівників закладів загальної середньої освіти і закладів професійно-технічної та фахової передвищої освіти – такий сценарій ми теж маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксен Васильович. Я по цьому питанню теж хотів би запитати. Всього додано у будь-якому разі на окрему бюджетну програму, додано 53 мільярди, але разом з тим, наскільки я бачу бюджет, зникла програма на 11 з чимось мільярдів, яка була власне доплатою. Це, здається, програма 1370, це те, що було анонсовано попереднім керівником уряду, попереднім Прем'єр-міністром, те, що було доплатою у 2 тисячі чистими вчителям. Тобто вона теж, я так розумію, в цих 53-х. Я правильно розумію?

ЛІСОВИЙ О.В. Так, абсолютно правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо якщо я правильно розумію цю історію, я тоді не дуже розумію, як взагалі можна вийти будь-якою математикою на плюс 50 відсотків, якщо чесно. І це в принципі важкувато. Я не знаю, навіщо так комунікувати було з самого початку, тому що воно не виглядає у будь-якому разі просто не вистачить навіть у середній освіті, але окей. Тоді нам треба напевно трішечки детальніше подивитися на цю програму. Мені здається, що у нас все одно коштів не буде вистачати. Але це просто коментар. Роман Грищук, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Там групу в комітеті, це, наскільки я розумію, Іван Григорович піднімає, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо Іван Григорович, то

ГРИЩУК Р.П. Я готовий уступити місце Івану Григоровичу, я просто не бачу звідси, я бачу підняту руку.

КИРИЛЕНКО І.Г. Ні-ні, Сергію Віталійовичу, ви надали слово. Будь ласка, колега Роман, а потім я після нього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовилися.

Романе Павловичу.

ГРИЩУК Р.П. У мене декілька коментарів. Я знову ж таки почати хочу з того, що зараз найбільше турбує комітет, і всі колеги, які висловлювалися з приводу цієї надбавки, цієї окремої бюджетної програми – 53 мільярди на оплату праці вчителів. Структура заробітних плат у нас затверджена законом, ми зараз намагаємося якимось чином всидіти на двох стільцях: з одного боку не змінювати структури заробітної плати подачею змін до законодавства і потім підвищувати освітню субвенцію, з іншого боку якимось чином підняти зарплати. Яким чином? Ми не знаємо, будуть тільки консультації і не факт, тут я не почув, буде долучений голова комітету чи весь комітет до того, яка буде структура оцих 53 мільярдів, бо в залежності від того в принципі ми і будемо говорити чи є підвищення для якихось категорій чи немає. Бо я вже чую якісь моменти, які можуть бути несправедливими, наприклад, підвищення заробітної плати вчителів, які викладають на прифронтових територіях незалежно від того, де вони знаходяться. Ми можемо такими підвищеннями зробити більшу несправедливість або ще більше збурити освітнє середовище, коли це буде непродуктивно.

Просто згадайте 2019-2020 роки, коли міністр Новосад була і додала, була гарна програма – додати молодим викладачам заробітну плату. Колеги, пам'ятаєте, так? Тоді була гарна програма проголосована. На жаль, ковід її, відбувся секвестр бюджету, але тоді теж стільки негативу отримали, що чому тільки такі категорії і за яким принципом.

Тому з цим треба бути дуже обережним, особливо після того, як ми анонсували 50 відсотків, яких ніяк от не намальовується, от зараз вони взагалі не б'ються. То ми анонсували 50 відсотків. По факту це не 50 відсотків освітньої субвенції, це окрема програма. Як ця програма буде розподілена по вчителях, ми теж ще не знаємо. Тобто це все називається розчаруванням, яке буде у вчителів,

коли вони в січні 26-го року не отримують плюс 50 відсотків, які вони по комунікації мали б отримати, як вони це зрозуміли. Тому з цим потрібно бути дуже обережним. Я дуже прошу включити комітет в обговорення, яким чином будуть розподілені ці 53 мільярди. Далі в мене декілька питань.

Перше. Цього року в нас була субвенція на обладнання STEM-лабораторій. І пан міністр, і ми всі говоримо, наскільки важлива інженерна освіта, природничо-математична освіта. І обладнання лабораторій і класів – одна з тих фундаментальних частин, які потрібні для розвитку цієї галузі. Цього року ми запустили, це маленькі були гроші, але мені здається, що це правильний вектор. Чому ми зараз зупиняємо цю субвенцію, чому її зараз немає, субвенції на обладнання STEM-кабінетів у старших школах? Перше питання.

Друге питання по харчуванню дітей. У нас закладено, якщо не помиляюсь, 14 мільярдів на харчування. Чи достатньо цих коштів? У мене питання, чи достатньо цих коштів для харчування всіх дітей з вересня місяця, наскільки я розумію? Вересень місяць ми харчуємо всіх дітей по всій Україні.

Укриття в закладах вищої освіти. Це третє моє питання. Із коштів, які виділені на безпеку, відновлення плюс укриття закладів вищої освіти прифронтових. У мене просто питання, дайте мені відповідь. Ми обираємо університет прифронтовий або університет умовно в місті Києві. Якщо ми і там, і там будуємо укриття, чи вийдуть люди офлайн, якщо буде збудоване укриття умовно в прифронтовому місті. Я не буду називати, яке місто, але умовно, зараз воно повністю в онлайні. Якщо там збудуються укриття, чи буде він в офлайні хоча б частково, чи ми просто побудуємо укриття, а університет далі буде продовжувати через безпекові вимоги навчати в онлайні? Це про ефективність використання коштів. Можливо, є сенс робити в містах там, в умовному Києві, де навчаються в університеті половина тільки студентів, інша половина просто сидить в гуртожитку, тому що немає укриттів.

Останнє питання. Чи закладено на ліквідацію наслідків по прильотам на наступний рік. Бо цього року нещодавно розподілили субвенцію. Я щиро вдячний Міністерству фінансів, Міністерству освіти і комісії, яка це розподіляла, що пішли кошти і на Харків, і на Київ на відновлення університетів після прильотів. Чи буде у нас на наступний рік закладена така програма? Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Пане Романе, дякую вам за запитання.

Значить, перше запитання було про стан субвенції. Значить, що ми маємо? Ми маємо зараз субвенцію НУШ, який закладається мільярд на академічний ліцей, і це власне на облаштування умов навчання, в тому числі, лабораторії, закупівля лабораторної техніки, модернізацію шкільних майстерень, і всього іншого обладнання, яке стосується якраз і STEM або STEM-блоку. Тому в цьому мільярді ми передбачаємо можливість оснащувати майбутнє академічні ліцеї. Цього мало. Але в умовах війни, я вважаю, що це вже хороший результат.

Друга позиція. STEM-субвенція, яку ми отримали завдяки вам, ну, власне, Україна і заклади освіти отримали завдяки тому, що народні депутати передбачили підняття залишків освітньої субвенції і розподілили їх в такий спосіб. Я просив би вас як комітет виступити з такою ж ініціативою. Ми з Сергієм Віталійовичем попередньо говорили, щоб ми мали ще можливість додатково профінансувати STEM-субвенції за рахунок можливо залишків освітньої субвенції, це не буде зайвим. Це точно буде корисно. Тим більше, що перший рік, який достатньо важко для нас пройшов з точки зору засвоєння субвенції, ну, власне, проходить важко, він вже дав нам відповідний досвід, де ми вже дерегулювали і забрали дуже багато бар'єрів на шляху оснащення, обладнання. Тому що ви знаєте, що субвенційні кошти – це Ukraine Facility. І ми там зіткнулися з цілим рядом обмежень, відсутністю механізмів, складністю механізмів, дороговизною сертифікацій і багатьох інших аспектів. Ось на минулому тижні внесли зміни до Постанови 1117, і в наступний рік ми вже пройдемо набагато якісніше і ефективніше. Тому мільярд – на STEM в нушівській субвенції щонайменше, окрім того, 2 мільярди – на інше обладнання. І буду вас просити таку ж ініціативу хорошу, дуже якісну зробити, повторити в цьому році щодо підняття залишків і тоді на ці цілі розподілити кошти. Ми отримаємо зовсім інше середовище. Вже зараз будуються ці осередки, які в минулому році... які в цьому році, в поточному, я маю на увазі, ми з вами обрали і запустили цю роботу, створення guideline і прийняті концепції галузей нових. Маємо дуже якісне середовище в результаті, яке стосується і змісту, плюс ті зміни по вчителю, які будуть відбуватися щодо підвищення кваліфікації, воно нам дасть синергетичний і дуже потужний ефект. Тому буду просити про це.

Що стосується укриттів в університетах прифронтових регіонів. Є програма підтримки прифронтових регіонів така, скажемо так, напрацьовується зараз нами як урядом, це програма підтримки прифронтових регіонів, де кожне міністерство має свої пріоритети. І у нас є такий пріоритет – збереження молоді в тих містах, в яких вони, власне, закінчили школу і вступають до університету, знаходяться в своєму місті. І така молодь є і в Харкові, і в Запоріжжі, є в Миколаєві. І ми хочемо, щоб ця молодь мала можливість все-таки очно навчатись. Ми з вами... Я зразу анонсую, запрошую вас до комісії Міністерства освіти, яка буде розподіляти відповідно кошти цієї програми для того, щоб ми з вами напрацювали критерії, за якими ми будемо це робити, щоб вони були зрозумілими всім і щоб вони дійсно були ефективними. Якщо ми робимо тих десять квадратних метрів, то на тих десять квадратних метрів укриття в університеті була дитина, яка очно, або молода людина, яка очно буде навчатись і виходити в це укриття. І ми дійсно повинні бути переконані в тому, що це очне навчання або змішане навчання буде відбуватися, або дослідницька діяльність як це в ряді університетів сьогодні є запит, щоб опустити лабораторне обладнання в підвали і займатися, як мінімум, практичні заняття проводити в укриттях. Тому і тут знову ж таки запрошую вас і до розробки критеріїв, і до участі в комісійному розподілі цих коштів, хоча кошти, звичайно, вкрай невеликі, але 3-4 університети великі ми можемо забезпечити такими укриттями сподіваюсь. І в цих же коштах у нас знаходиться і ліквідація наслідків. На жаль, цього критично мало. Ми вже сьогодні маємо проєктно-кошторисної документації на 2,7 мільярда, мали чи вже навіть більше. Постійно ми маємо прильоти. Ця біда не припиняється і ця сума, потреба в цій сумі зростає, звичайно не все нам треба відбудовувати негайно і не все доцільно відбудовувати, але є критичні випадки, коли мова йде про аварійно-захисні роботи, де можуть внаслідок бути обрушення конструкцій, де треба буде їх швидко демонтувати, де мова йде про дахи, про вікна, про збереження майнової бази як мінімум через консервацію будівель після прильотів. Тому цієї суми не багато, але добре, що вона є, тому будемо працювати з вами спільно над цим розподілом.

І четверте було питання – це харчування.

ГРИЩУК Р.П. Харчування.

ЛІСОВИЙ О.В. Чи достатньо коштів. Якщо ми йдемо по тому задекларованому сьогодні в проекті Закону про бюджет сценарію, коли ми харчуємо дітей 1-х–4-х і 5-х–11-х з прифронтових регіонів, які навчаються очно або змішано, тоді нам вистачає цього на весь рік, з додаванням, з жовтня місяця, 5-х–11-х, по всій Україні.

Власне розрахунки ми маємо, що ми розпочинаємо харчування всіх дітей, по всій Україні, тобто додаємо 5-ті–11-ті з неприфронтових регіонів, з 1 жовтня, тоді нам вистачає цих коштів. Був один із сценаріїв, в якому передбачалась можливість харчування дітей 5-х–11-х з усіх інших крім прифронтових регіонів, тобто харчування 1-ї–11-ї по всій Україні з 1 січня, був такий сценарій. Але для цього сценарію нам не вистачає тих 200 мільйонів євро, які пані Урсула фон дер Ляєн пообіцяла 4 дні тому, в Нью-Йорку, така обіцянка прозвучала. Завтра пані Косс приїжджає сюди, кураторка Ukraine Facility, будемо з нею говорити, в якому вигляді будуть ці 200 мільйонів євро, чи це не будуть кошти Ukraine Facility, яка природа і механіка цих коштів буде, на це питання я неготовий відповісти.

Якщо ці кошти ми отримаємо, тоді сценарій харчування дітей 5-ї–11-ї вся країна з 1 січня може бути реалізований. Якщо не отримаємо, тоді йдемо по сценарію такому, як я сказав, 1-ї–4-ї плюс 5-ї–11-ї прифронтові, а з жовтня 1-ї–11-ї вся країна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Павлович, відповіддю задоволені.

Іван Григорович, будь ласка, вам слово. Після цього – Ольга Коваль, потім – Сергій Валерійович Колебошин.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, дякую. І, користуючись представництвом таким, хочу дещо радикалізувати наше обговорення раз ми взяли в частині заробітної плати освітянам. Сергій Віталійович, мені оптимізму додали інтерв'ю і заява голови ключового комітету, там, де найбільше дивляться на збалансованість бюджету, не тільки бюджетний комітет, а і податковий. Гетманцев каменя на камені не залишив від заробітної плати освітян. Я це вперше таке побачив і мене це дуже-дуже обнадіює, обнадіює дуже, він назвав цифри, що ці 1,5 разу для молодого вчителя, де 7-8 заробітна плата, в 1,5 разу – це 10-12 тисяч, це просто копійки, це жалюгідна подачка, як він назвав, і зажадав рухатись

в напрямку виконання закону, там, де три мінімальні заробітні плати, тобто до 20 тисяч з копійками. Сергій Віталійович, Гетманцев один із лідерів політичної структури, яка при владі, я вважаю, що треба в рамках вашої політичної структури провести додаткові консультації, Гетманцев багато чого знає, чого ми можемо не знати. І якщо він так публічно, різко виступив, каменя на камені не залишивши від бюджету, де кость дають ключовій фігурі в Україні – педагогу, то це щось означає, він щось знає, мабуть. Це перше.

Друге. Якщо за два роки Міністерство фінансів спокійно, без напруга, абсолютно так, знаючи, що це гроші партнерів, вдвічі додало заробітну плату державному апарату, а державний апарат – це всі гілки влади, я нагадаю, всі гілки влади, вдвічі, друзі, і співставний кількісний склад державного апарату з педагогами, співставний по кількості, то в педагогічних працівників заробітна плата стала у зв'язку з цим в десять разів меншою. В десять, на порядок, то Гетманцев в цьому відношенні абсолютно прав. Хтось ще включився, попросіть... *(Шум у залі)* або відімкніть, або попросіть хай відключать. Тому, Сергій Віталійович, я до чого веду? Плюс засідання безпрецедентне за ефективністю двох комітетів – Європарламенту і нашого комітету, де дана оцінка, де нас похвалили, але тут же ж звернули увагу, що дійсно в рази заробітна плата, при чому в багато разів відрізняється від Європейського Союзу, і ми в цьому програємо, вступаючи у Європейський Союз. І я побачив підтримку відповідного комітету і там жінки, які радикально теж налаштовані. То Європейський Союз, даючи черговий транш, може його зробити іменним, цей черговий транш. Якщо б вони спокійно віднесли до таких фантастичних заробітних плат державного апарату, то я думаю наступні два роки хай державний апарат трохи почекає, а збільшити заробітну плату тим, хто формує майбутнє цієї країни, яка гордо хоче увійти в сім'ю не суб'єктом, не об'єктом, а суб'єктом. Не в меню бути, а за столом гордої європейської сім'ї, нація, яка зараз захищає цивілізований весь світ. І, як правильно сказав один воєначальник, "минулу битву виграв не я, а сільський вчитель виграв".

Тому, Сергій Віталійович, я дуже прошу давайте радикалізуємо питання заробітної плати педагогам в широкому розумінні цього слова. Починаючи від дошкільної і закінчуючи викладачами у вузі.

Ми з Юлією Миколаївною були на засіданні Співки ректорів, це все наслухались, набачились і дуже болісно на це реагувати, опускаємо очі долу. Тому і консультації в рамках вашої політичної структури, Гетманцев, напевно, відчуває, що, мабуть, наступного року будуть грандіозні політичні заходи, можливо, і вибори будуть. І у нас ще підтримка Президента потужна, у нього в програмі це на першому місці стоїть, і ми це знаємо і пам'ятаємо. Нам резонанси потрібні наступного року, не потрібні, тому це теж підтримка нам. Сергій Віталійович, я дуже прошу оце все розмови: а може з того місяця, та може отак, та може отак, – підкріпіть це рішенням відповідного парламентського комітету Європарламенту, де потужна підтримка нашим освітянським зусиллям. Підтримка Гетманцева, далеко не останньої людини в нашій країні, яка жорстко віднеслась до того, що ми зробили, і те, що намагаємося зробити – 1,5 разу, і давайте разом, спільними зусиллями радикально зробимо так, як було зроблено за два роки державному апарату, який роль грає свою відповідну, ну, його не співставити з роллю викладача, учителя, педагога, наставника, не зрівняти.

І я вже слово брати не буду, за науку. Якось трошки випустили цю тему. Ну, зрозуміло, що це резонансна тема – заробітних плат. По науці. Сергій Віталійович, в черговий раз буду повторяти одне і те ж саме від комітету до комітету, коли розглядаємо бюджет. Страшного ворога можна перемогти тільки технологічно, інтелектуально, інноваційно. Ресурсно ніяк неможливо, неспівставні ресурси. Але те, що ми говоримо за речі інноваційні, інтелектуальні, технологічні, має право на життя. Подивіться на еволюцію війни за 3,5 роки. Мабуть, треба буде дивитися з 2014 року. З чого починалася війна? Бронетехніка, авіація, гранатомети, стінгери. За 3,5 роки дивіться, до чого дійшло: сама суперсучасна війна йде, війна інтелекту, війна дронів, війна РЕБ. Де танки? Де авіація? Це за 3,5 року. І ви, якщо пам'ятаєте, 4,5 місяця тому ворог заговорив за перемир'я, за переговори. А це якраз був той період, коли ми їх переважали по дронах. Інтелектуально ми їх переграли. Інноваційно ми їх уже перемагали, вони затрусились. Але ж союзники і так далі, ми розуміємо, що відбулося далі. Тому зараз знову стратегічна ініціатива у них.

Сергій Віталійович, на науку просить небагато Академія наук, саме на оборонні розробки. І я прошу і міністерство, і Мінфін закрити очі і негайно

просто от забути навіть, що там ці нещасні декілька сотень мільйонів однозначно виділити. А Академії наук згрупувати сили в один кулак і – розробки, розробки, розробки. На порозі штучний інтелект, на порозі точна робототехніка. Перегравати треба цю сволоту, перегравати. Перегравати нашим інтелектом, він у нас є. Зберегти його, підтримати, і фінансово, і так далі і тому подібне. Тому розробки Національної академії наук і їх додаткові запити треба обов'язково підтримати. І зважаючи на фінансовий стан вищих навчальних закладів, Юлія Миколаївна не дасть мені, як кажуть, тут обманути, ну підняли гостро питання – різке підняття плати за навчання не додало коштів, а відняло кошти у вишів. Від 40 до 60 мільйонів кожний виш втратив, і магістратура сьогодні, – Польща обнародувала статистику, – 40 тисяч за три тижні. 18-22, це магістри поїхали. Показує на засіданні Ради директорів, показує ректор Національного університету умови прийому: книжку не міг підняти за вагою, 289 сторінок. Показує умови прийому десять років тому – брошурка, чотирнадцять років тому – кілька папірців. І показує умови прийому в Польщі – чистий лист, чистий лист. Приїжджайте, українці, везіть атестат і все, ми вас з руками-ногами заберемо! 40 тисяч за три тижні поїхало.

Хто надоумив підняти, фантастично підняти оплату за навчання на магістратуру, ну для чого це було зроблено? Втрачені колосальні кошти, хто їх поверне? А людей хто поверне? Приберіть цю всю, ну дурацька норма.

Потім, до Мінфіну звертаюсь. Щойно говорили за програму Ukraine Facility. Отримують вузи допомогу матеріальну, знайшли побратимів, інші вищі навчальні заклади, матеріальну допомогу отримують, обладнання те. Платіть ПДВ! Вони говорять партнерам, партнери показують – біля скроні: та ви що, ми вам безплатно даємо, нам ПДВ платити? Ну то приберіть цю ідіотську норму, хай отримують, вони знайшли джерела, як собі забезпечити лабораторії, учбовий процес і так далі, і тому подібне. Ні, ПДВ платіть! Ну, все зупинилось. Ну скільки буде цих дурниць? Якщо це в "Перехідних положеннях" бюджету, то давайте, Сергій Віталійович, давайте зініціюємо і підтримаємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Оксен Васильович, якщо є бажання відреагувати.

ЛІСОВИЙ О.В. Мені так все сподобалось, що Дивіться, по-перше, з Іваном Григоровичем абсолютно погоджуюсь в оцінці того, що ми дійсно повинні платити викладачам, що ми дійсно повинні встановлювати справедливую модель щодо професорсько-викладацького складу, щодо майстрів виробничого навчання. Тобто та сама позиція, яку піднімала Юлія Миколаївна в своєму виступі. Тому виступ, ну очевидно зрозуміло. Якісь питання, які стосуються, наприклад, порядку вступу, так, в тому числі і бюрократизації, вже поставлені як задача новому заступнику міністра. Він уже працює над тим, щоб їх лаконізувати, зробити їх простішими, зрозумілішими, мінімізувати якісь аспекти, пов'язані з там зайвими нормами, які треба забрати звідти. З іншого боку, безумовно виїзд молоді в тому числі на магістратуру, ну ви ж розумієте, він пов'язаний не стільки з якістю освіти, не стільки з її дороговизною, а насправді польська освіта приймає безкоштовно тільки частину українських студентів і тільки на певних умовах, так. І тим більше вона вимагає і польську матуру, і багато чого іншого, і сертифікат про знання польської мови. Ми робимо зі свого боку зворотні кроки для того, щоб цей потік людського капіталу спрямувати, повернути, як мінімум, так, для початку. Але першопричиною звичайно є війна.

І ще один аспект, який стосується індикативної собівартості, яка зросла, частина університетів дійсно нарікає на це зростання контрактного навчання, а частина університетів навпаки наполягає на тому, щоб це було збережено, тому що вони отримують дуже добрий приріст в цьому контексті. Але нещодавно ми мали зустріч з харківськими університетами, взяли дві діаметрально протилежні позиції двох достатньо хороших експертів – Каразінський університет і економічний університет імені Семена Кузнеця – і попросили змодерувати, я попросив особисто Миколу Трофименка, заступника з вищої освіти, змодерувати і вивести компромісне або диференційоване рішення, тому що ми побачили дві діаметрально протилежні позиції. Одна позиція – збережіть, будь ласка, і розвивайте цей напрямок. Інша позиція – ні, він нам шкодить. І от пошук компромісу між цими позиціями і механіка його врегулювання – це те, над чим зараз працюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксене Васильовичу. Колеги, я теж тоді, якщо можна, відреагую на це. По-перше, для тих, хто з нами не був і може й не дивився,

ми насправді минулого тижня провели спільне засідання в Європарламенті між Комітетом освіти, науки та інновацій Верховної Ради України і Комітетом з питань культури і освіти Європейського парламенту. Це цілий день, по суті, було засідання, де ми проговорили всі питання, потреби України. І одним з найпоширеніших питань з боку європарламентарів було: "Чим ми вам ще можемо допомогти?" І відповідь була дуже проста: фінансами. Ми якраз показали їм, яка середня заробітна плата в Україні. Не треба порівнювати з європейською, бо кожен з них є представником своєї європейської країни і чудово розуміє рівень заробітних плат вчителів у них. Ми розказали, як в нас працюють вчителі, і розказали, і показали, в яких умовах це відбувається на прифронтових територіях: під землею, дистанційно, змішано, в усіх можливих форматах. І реакція була дуже позитивна з боку європарламентарів. Я вас, Іван Григорович, запевняю, що ми будемо продовжувати контакти і з цим комітетом, і з окремими європарламентарями, для того щоб підштовхувати, скажу м'яко, Європейську комісію до збільшення фінансування нашої освіти. Це питання важливе, для них зрозуміле, і вони абсолютно погоджуються з тим, що це треба робити.

Я принагідно хочу подякувати кожному члену делегації, які були з нами офлайн і онлайн. Всі провели неймовірну роботу і офіційно під час засідань, і неофіційно на окремих полях Європарламенту. Тому сподіваємося, що ця робота буде продовжуватись далі.

Що стосується моделі підвищення заробітних плат. Я вам відверто скажу, що я особисто наполягаю на тому, щоб ми наступного року виконали вимогу закону про три мінімальні заробітні плати. І в одній з запропонованих моделей це теоретично можливо. Це теоретично можливо навіть в умовах тих коштів, або з невеликим додаванням, які зараз закладені в бюджет. Це, в свою чергу, потребуватиме, звісно, зміни структури оплати праці, корегування навантаження і ще деяких моментів, які є в законі, для того щоб вивести це на середньоєвропейські вимоги. Це важливий момент, будемо наполягати, і побачимо, до якої моделі. Ці правки подані, і будуть подані ще і сьогодні, і завтра до кінця дня, поки є можливість їх подавати. Тому будемо дивитись, далі будемо спілкуватися в бюджетному комітеті з Міністерством фінансів, з міністром освіти, з прем'єр-міністром, і з усіма, з ким потрібно. Інакше просто підвищувати

заробітні плати, вибачте, в нинішній структурі оплати праці, ми тоді ніколи не зможемо виконати, мені здається, це видається неможливим – виконати Закон "Про освіту". Що стосується... ще один коментар хочу сказати щодо пропорційності підняття заробітної плати для всіх ланок, тут нам треба буде визначатися, тому що якщо... Ми завжди, до речі, так і робили, всі попередні підвищення заробітних плат, які, починаючи з, господи, з дуже давніх часів, відбувалися пропорційно для всіх. Через те, що обсяг коштів, зайвих коштів завжди був обмежений, то ми і піднімали заробітні плати. Давайте всім підніmemo на 10 відсотків, на 15, на 20 і врешті-решт ми ніколи не доходимо до нашого таргетованого показника, який закладений в Законі "Про освіту". Можливо, треба зробити асиметрично, асиметричний крок і підняти зараз найважливіші категорії до виконання того, що закладено на рівні закону і наступного року піднімати всім іншим. Бо нам треба з чогось починати. Ми вже робили підняття зарплат, тільки на нашій пам'яті, в нашому парламенті, за наше скликання, да, ми робили це щонайменше три чи чотири рази. Але питання в тому, що в нас завжди от це все розмивалося на всіх і у нас підвищення було десятивідсоткове, двадцятивідсоткове – максимум і так далі.

І нам потрібно насправді з цим робити, я думаю, що більш радикальні кроки, з чим я, Іван Григорович, з вами категорично погоджуюся. Продовжуючи далі, Ольга Володимирівна і Сергій Іванович, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергій Віталійович. Уже важко говорити після ваших таких з Іваном Григоровичем глобальних виступів. Але я б хотіла сконцентруватися на питанні якраз збільшення заробітних плат для викладачів спеціальних дисциплін і майстрів виробничого навчання в закладах професійної освіти і в закладах фахової передвищої освіти. Я хочу подякувати Міністерству фінансів і Міністерству освіти за ті можливості, які ми заклали для підвищення заробітних плат новим Законом "Про професійну освіту", але хочу наголосити, що ці механізми будуть працювати в системі в найкращому сценарії через роки два. Тому наразі є ризик в тому, що ми ще більше в єдиних колективах загостримо дисбаланс, тому що вчителі, які викладають загальноосвітню складову, отримають підвищення, а майстри і викладачі зі спеціальних дисциплін його не матимуть. Тому я б хотіла наголосити на тому сценарії, другому сценарії, який

сказав пан міністр, що це передбачається, що можливо підвищення заробітних плат і для цих категорій. Тому, колеги, я буду просити Міністерство фінансів і Міністерство освіти все-таки звернути на це увагу, щоб не погіршувати ситуацію саме для цих категорій. Також окремо я б хотіла подякувати Міністерству освіти і Міністерству фінансів за збільшення субвенції на навчально-практичні центри, тому що це дуже важливо в контексті новоприйнятого закону розвивати матеріально-технічну базу закладів для того, щоб їм могли перш за все реалізовувати ті всі прогресивні норми, які ми разом закладали в Закон "Про професійну освіту". Тому, колеги, я дякую за те, що зробили, і концентрую увагу все-таки на заробітних платах цих двох категорій – це викладачів зі спецдисциплін і майстри виробництва навчання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно. Я так розумію, що це було не питання, а просто репліка для того, щоб привернути увагу до цієї теми.

КОВАЛЬ О.В. Власне Оксен Васильович відповів уже попередньо на мою реакцію ще до мого виступу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

Я процитую пост прем'єр-міністерки, який з'явився в соціальних мережах після того, як Кабмін проголосував бюджет. Тут є така фраза "безоплатне харчування для 4,4 мільйонів школярів перших – одинадцятих класів по всій країні з 1 жовтня 2026 року". У мене питання: звідки взялося число 4,4 мільйонів школярів? Враховуючи, яка кількість у нас за кордоном, яка кількість в онлайні, яка кількість вчиться в такому спалахуючому режимі, тобто там один день в онлайні, один в офлайні. Звідки 4,4 мільйона? І якщо вони є. А, тобто якщо їх немає, то тоді що, 14 мільярдів це некоректне число чи як? Будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В. 14 мільярдів – це коректне число – це точно, воно пораховано з огляду на ті контингенти учнів закладів загальної і середньої освіти, які навчаються офлайн і змішано.

КОЛЕБОШИН С.В. Тобто 4,4 це скоріше виглядає як прикра помилка.

ЛІСОВИЙ О.В. Можливо технічна опечатка... ми не давали... .

КОЛЕБОШИН С.В. Я зверну ще раз увагу, бо в тому ж пості і 50 відсотків підвищення, яке ми бачимо, що не 50, вони ніяк не танцюють, 50. І тому що там скоріш за все ті дві тисячі "зашиті", і тому що 30 плюс 20 поетапно відсотків – це не 50 точно. Окремо ще питання і точка зору. Точка зору спочатку, щоб потім питання і більше не брати слово.

Ми здається так, що субвенція на STEM має все ж таки бути окремо, бо, по-перше, академічні ліцеї у нас можуть бути різними, може бути там мистецький, може бути гуманітарний і так далі. Неодноразово від Президента до там будь-кого декларувалося, що у нас саме природничо-математична освіта в кризі. Будь ласка, давайте розглянемо питання. Звісно, що ми як депутатський корпус готові підставити плече, взяти на себе непопулярне рішення щодо залишків освітньої субвенції, тим більше, що не перший рік демонструє, що це скоріш за все у воєнний час правильне рішення, бо воно дає певний ресурс, який міністерство може оперативно розподіляти між пріоритетними напрямками, але все ж таки я впевнено кажу, що STEM має бути відокремлений, тим більше, що коли ми зашиваємо це в одну субвенцію, це один порядок або треба розбивати на декілька якихось під порядків використання, це дивно виглядає, а розмивати, як ту, що розмивається зараз між всіма учнями, між всіма школами, це точно не ефективно.

Також нагадаю, що академічні ліцеї, які в пріоритеті у нас з 10-го відокремлені, це не покриває весь перелік вивчення природничих дисциплін, які вивчаються у нас з першого класу. Тому все ж таки давайте цей момент розглянемо, це таке.

Питання друге. В освітню субвенцію або в цю добавку, бюджетну програму нову, скажіть, будь ласка, "зашиті" школи з 1 вересня 2026 року, в яких буде менше 60 дітей чи "не зашиті"? Я нагадаю, що ми спільно зрозуміли, що число 60 потребує перегляду, бо з точки зору школи, яка перший-дванадцятий клас, це нелогічно, бо воно точно не буде 60 з точки зору різних обмежень, про які казала купа людей, коли ми спілкувалися про 45. Воно не виглядає логічним, з цим погодилося і міністерство в особі заступниці міністра, і ми мали би, скажімо так, попрацювати над тим, щоб зрозуміти, що з цими 60-а робити. Так ось питання, якщо туди "зашиті" ці 60, то це одна справа. Якщо "не зашиті", то ми будемо мати

велику проблему влітку, таку само як мали про 45, тільки більшу, бо таких шкіл більше. Отаке питання. Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Так, дякую, пане Сергію.

"Не зашиті" 60, оскільки ми проводимо переговори з Світовим банком зараз, і ми бачимо, що ми цю норму... досягнемо компромісу з Світовим банком, ми цю норму, вимогу цю – 60 – з індикаторів знімемо.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Тоді я просто зверну увагу, що нам прямо, щоб не було такого комунікаційного провалу як був влітку, коли ми числа обновляли в кількості шкіл, там на початку серпня ми мали 500 плюс шкіл, а в підсумку їх 7 було чи 9, я не пам'ятаю. Давайте протягом року це менеджерити питання.

ЛІСОВИЙ О.В. Ми от просто чому зараз не виходимо з комунікаціями? Тому що ми зараз на технічному рівні в переговорах зі Світовим банком маємо згоду, але все одно з ними треба дуже коректно відкомуніковувати все, оскільки розуміємо важливість їх роботи тут в Україні і особливо в частині освіти. То ми вийдемо в комунікацію уже в тверду позицію, це я зараз інформую в такому порядку про хід переговорів, і ми розуміємо на технічному рівні, на політичному рівні, що така норма, що ми досягнемо тут компромісу з ними. Але коли от ми вже його досягнемо і внесемо зміни, тоді ми вийдемо з широкою комунікацією, коли вони вже будуть закріплені юридично.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зі свого боку по цьому питанню хотів би запитати. От ви кажете, що буде змінений індикатор. Він буде змінений чи він буде прибраний? Бо це є питання, насправді логіка ж певна є в тому, що наповненість класів написана, зафіксована в законі, і ми звертали свою увагу на засіданні комітету просто про невідповідність самим цифрам, які туди закладені, тому що для школи, в якій є з 1 по 4 клас, одна кількість людей, з 5 по 9 – інша, з 5 по 11 – третя, і просто цифра 60 виглядала абсолютно нелогічною, тому що у нас ще нема 12 класів, тому наповнення може бути і 55 для повноцінної школи з 1 до 11 класу.

Власне, на цьому ми наполягали. Я просто нагадую про те, що ми зафіксували тоді в рішенні комітету. Але це просто коментар.

І ще один маленький коментар по програмі харчування дітей. Сама назва субвенції говорить про те, що там, здається, субвенція на харчування початкових класів. Змініть хоча б назву субвенції. Мені здається, якщо я не помиляюсь, то там саме така назва, там де 14 мільярдів.

ЛІСОВИЙ О.В. Вже ні, Сергій Віталійович. Вже просто харчування, харчування учнів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може і ні, але ми користуємось, колеги, тим, що у нас знаходиться на сайті Верховної Ради. Тому може вони якимось чином змінилися, просто, будь ласка, я здогадуюсь, що це програма 1360, і саме цей документ знаходиться на сайті Верховної Ради і був внесений Верховною Радою. Тому я просто звертаю на це увагу, колеги. Пані Надія Лещик.

ЛІСОВИЙ О.В. 1360 – так-так, тут у нас вже просто харчування. Давайте перевіримо ще раз, може у нас різні редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Пані Надія, ви з питання цього, чи по окремому? Яке у вас тут? Якщо по цьому, давайте.

ЛЕЩИК Н.В. Так, хочу перш за все подякувати і депутатам Комітету Верховної Ради з питань освіти, і уряду, і міністерству за підвищення. Але я хочу розпочати роботу щодо зміни підходів, зміни моделі до виплати заробітної плати. Ми маємо маленьку ставку і велику кількість надбавок і доплат. І, напевно, третина звернень до освітнього омбудсмена, це щодо виплати заробітної плати, тому що вони, їхня виплата залежить від позиції керівника і засновника. І тут вони ці доплати, надбавки або скорочуються або взагалі не виплачуються. І ще хочу звернути увагу на те, що більшість педагогічних працівників у нас середнього, передпенсійного, пенсійного віку. Молодь не йде через малу заробітну плату. Тому що вона фактично має мінімальну. І от поки що незрозуміло, яку заробітну плату буде мати молодь після оцього підвищення. І хочу звернути увагу щодо розробки нових нормативних документів. От інструкція

про порядок обчислення заробітної плати працівників сфери освіти – 93-го року. Типові штатні нормативи закладів загальної середньої освіти – 2010 року. Єдина тарифна сітка 2002 року. Ці документи, вони застарілі, вони не відповідають вимогам сучасності, тому також пропоную і рухатись в цьому напрямку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги, якщо ми закінчили зараз обговорення, я так бачу, по руках, Роман Павлович, попросимо опустити руку і зрозуміємо, якщо у нас більше питань по бюджету немає. А зараз давайте тоді, з вашого дозволу, пройдемося по тим пунктам, по яких є додаткова потреба. Це важливо нам для прийняття рішення на комітеті, бо воно так чи інакше буде інкорпороване в наше рішення, яке потім буде направлене до бюджетного комітету.

Отже, Міністерство освіти просить врахувати додаткові видатки. І давайте підемо по програмам. Програма 1010 "Загальне керівництво та управління у сфері освіти і науки" в сумі 50,9 мільйона гривень. Поясніть, будь ласка, що, для чого, щоб ми розуміли між собою на що ми будемо, як комітет, просити гроші?

ЛІСОВИЙ О.В. Андрія Борисовича я попрошу прокоментувати це питання, заступника з фінансів. Андрій Борисович, ви з нами?

СТАШКІВ А.Б. Так. Вітаю, колеги. Даруйте, я просто у відрядженні зараз, через те без камери був. Да, ми просимо підвищення заробітних плат, ті, які пов'язані тими нормами законодавства, яке передбачає мінімальну заробітну плату для державних службовців, враховуючи можливість преміювання або ще якихось інших доплат і виплат, які є обов'язкового характеру, стосується всіх міністерств. Тому це наша така базова розрахункова потреба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому? Якщо це базова розрахункова потреба, чому це не було враховано в першому читанні Закону про Державний бюджет?

СТАШКІВ А.Б. Я думаю очевидно, що це через те, що є обмежений фінансовий ресурс на фінансування державної служби. Саме через це була передбачена така сума.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Володимирович, можете прокоментувати, будь ласка?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Да. Дякую. Мені дивно чути ці цифри, колеги, з уряду, ми на зарплату працівникам Міністерства освіти добавили 31 мільйон гривень. Тобто або ви не бачите цифри в бюджеті. Але, я перепрошую, це навіть більше в умовах війни, те, що зараз обговорювалося, на апарат державного органу у сфері освіти – 31 мільйон плюс. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А був такий запит від Міністерства освіти з самого початку чи на 50,9 додаткових мільйонів?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я можу перевірити цих додаткових 50,9 мільйона. Звісно, там був запит на мільярди гривень, можливо, там і є ще додатково 50 цих.

Але тобто повернуся до того, до рівності, запит може бути дуже великий звісно і зарплати може бажання бути дуже велике. Але я повернуся до грейдової системи і в даному випадку, на 2026 рік застосовані єдині правила до всіх міністерств в частині рівності середніх заробітних плат по міністерству. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Андрій Борисович, Оксен Васильович, хто з вас тоді може прокоментувати, чи був такий запит, з чим він пов'язаний і чи був він врахований? Якщо ні, то чому він не врахований і які у вас були до цього перемовини з Міністерством фінансів?

Просто дивно, насправді, бачити додаткові запити. Наскільки я знаю, то багато базових запитів, ну максимально Міністерство фінансів враховувало. От просто тому цікав.

СТАШКІВ А.Б. Міністерство фінансів врахувало наші запити, структура нашої додаткової потреби – це фактично матеріальна допомога на оздоровлення, те що передбачає і на доплати за вислугу років, враховуючи 100 відсотків заповнення вакантних посад. Тому що на даний момент ми маємо вакантні посади в Міністерстві освіти і відповідно за рахунок них ми виплачуємо ті доплати, на які ми просто (*нерозбірливо*) за умови, що ми наберемо повний штат міністерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Наступна програма 7010 "Керівництво та управління в сфері стандартів державної мови". Щось було не враховано до першого читання, що виникла додаткова потреба? Міністерство освіти!

ЛІСОВИЙ О.В. Так, Анастасія Петрівна Софієнко, директор директорату фінансування.

СОФІЄНКО А.П. Так, якщо дозволите. Це бюджетна програма, яка передбачає додаткові видатки на Національну комісію зі стандартів державної мови. І тут є кілька напрямків, це в тому числі і на оплату праці працівникам нацкомісії, тут додаткові 14 штатних одиниць для виконання нового функціоналу нацкомісії, а також на функціонування їхньої ІТ-системи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну в мене знову питання, а чому його не було враховано в першому читанні або чому не було подано в першому читанні?

СОФІЄНКО А.П. Так-так, він був поданий і в першому читанні, і в бюджетних запитах до Міністерства фінансів. І зараз ми просто ну як би декларуємо те, що у нас в бюджетних запитах, да, була подана вся потреба по Міністерству освіти і науки більшість таких потреб були закриті Міністерством фінансів, за що дуже дякуємо, а зараз задекларовано, умовно, така різниця те, що залишилось непокритим, і ми розуміємо, що тільки в разі винайдення додаткових джерел, ми тоді просили розглянути ці напрямки.

ЛІСОВИЙ О.В. Я з свого боку

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви запропонуєте додаткові джерела, я перепрошую?

ЛІСОВИЙ О.В. Сергій Віталійович, зразу прокоментую, що те, що ми вказали відповідно до Регламенту у листі своєму і подали до Комітету з питань освіти, це, скажемо так, потреба другого рівня. Я хочу зазначити, що ключовий, перший пріоритет практично весь врахований Міністерством фінансів, тому саме головне ми маємо зараз, тому в тому запиті, який ми подаємо тут, це в разі, якщо будуть додаткові джерела десь винайдені. Я не можу зараз вказати додаткових джерел і тим більше не розглядаємо варіант перерозподілу всередині існуючих вже виділених коштів. Є кілька буквально позицій, які для нас важливі, які виникли пізніше ніж ми вже працювали з Міністерством фінансів або якісь наші упущення, наприклад, фінансування Служби освітнього омбудсмена, там такі моменти. І то ми готові подивитись і знайти ресурси всередині нашого бюджету і їх просто відповідним чином перерозподілити.

Все інше, це просто за умови наявності додаткових ресурсів тоді було б бажано ось на такі напрямки їх спрямовувати. Якщо таких ресурсів винайдено не буде, тоді ми розуміємо, що працюємо в існуючій рамці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Володимирович, будь ласка.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую. Я не знаю, відверто, колеги, як на це все реагувати, у нас навіть сьогодні на уряді була дискусія про те, що ми намагалися збалансувати бюджет і бюджет знов же ж урядовий, а потім виявляється, що уряд щось не те зробив, коли на уряді міністри всі піднімають руки за цей бюджет, а потім паралельно починають розказувати, який бюджет поганий. Мені дивно, я прошу вкотре Міністерство освіти все-таки подивитись, що враховано в бюджеті, бо ми максимально плідно працювали з Міністерством освіти і по всіх критичних питаннях, враховуючи потреби освіти і науки, ми враховували всю критичну проблему, те, що каже зараз пан міністр. І оце, а дайте ще там додатково, ну, ми ж розуміємо, що вона ця потреба додаткова небезмежна, але тут дійсно треба розуміти джерела покриття відповідних видатків. Якщо Міністерство освіти пропонує все-таки десь збільшити, то пропоную десь тоді з когось забрати або знайти додаткові джерела доходів. Повернусь до програми 7010. У 7010 враховано додатково 18 мільйонів гривень: 8 мільйонів – те, що Настя казала, на оплату послуг з проведення іспитів на рівень володіння державної мови і 10 мільйонів – на модернізацію інформаційної системи для проведення цих же іспитів. Тобто додатково по цій програмі враховано 18 мільйонів гривень. Про які може бути ще додатково кошти я, чесно, відверто не розумію. Я можу поділитися табличками з Міністерством освіти, на що саме Міністерство освіти пропонувало збільшити кошти і на що саме міністерство, даже не Міністерство фінансів, а уряд у даному випадку врахував додаткові кошти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виглядає так, що на інформаційну систему кошти додані, на додатковий функціонал теж додані кошти. На що ж тоді не вистачає? Це серйозні суми, я просто не дуже розумію, як їх можна було не передбачити. Я розумію, чесно кажучи, там технічну історію з тим, що не врахували, сподіваюсь, що технічно, що не врахували додаткові 2 мільйони для Служби освітнього омбудсмена, але ми за це зараз поговоримо. Але тут цифри 50 мільйонів, 15

мільйонів, 100 мільйонів, адже там є ще й по мільярдам, ми теж до цього дійдемо. Так на що ж ця додаткова потреба? Ви не плануєте, ви не пропонуєте джерела, звідки брати ці кошти. Ми можемо просити як комітет і це регулярно робимо. Але з Міністерством фінансів у нас завжди дискусія на бюджетному комітеті з простим питанням: хочете додаткові видатки – нема питань, врахуємо, покажіть додаткові доходи. Якщо немає додаткових доходів, то це важко. Для чого і є уряд, який всередині себе узгоджує бюджет і проект державного бюджету. Ми лише можемо виправити як народні депутати деякі речі. Не задача освітнього комітету і членів освітнього комітету шукати додаткові джерела надходжень у державний бюджет, це не наша специфіка, це, до речі, більше специфіка пана Гетманцева і його комітету, і що він регулярно і робить. Але на це розраховувати дуже важко. Він би хотів продивитися просто на обґрунтування насправді цих цифр. З державною мовою зрозуміло.

Наступна програма 1020. Я так розумію, що це для Служби освітнього омбудсмена плюс 2,3 мільйона, які ви просите. Пані Надія, будь ласка, якщо я не помиляюся, то це саме та сума, да, про яку ми говорили.

ЛЕЩИК Н.В. Так, ми просимо ці невеликі суми, тому що маємо розширення функціоналу в 26-му році, зараз вносяться зміни в Постанову Кабінету Міністрів, яка затверджує Положення про освітнього омбудсмена, і ми маємо неконкурентоспроможні заробітні плати наших фахових юристів, тому просимо цю невелику суму додати в 26-й рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Володимирович, можемо 2,3 мільйона

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ми по цьому подивимося. Наскільки я пам'ятаю, у нас не було дискусії з боку Міністерства освіти, що це критична проблема на якомусь етапі. Відповідно, якщо зараз є дійсно потреба, то ми, дійсно, вивчимо цю потребу і будемо намагатися вирішити якимось чином. Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Романе Володимировичу. Бо, дійсно, оце якраз і є наше упущення, тому що ми в розрахунках не врахували підвищення заробітної плати і готові виправити це в тому числі за рахунок, і тут я кажу про джерела внутрішні, за рахунок якоїсь іншої програми, і просимо депутатів це підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую, колеги.

Наступна 1070 – забезпечення діяльності Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту у сумі 34, майже 35 мільйонів гривень. Я дивився проект Державного бюджету. При всій повазі до фонду і її керівника, у нас збільшений бюджет фонду з 32 мільйонів по загальному фонду до 79 цього року. Нащо потрібно ще 30, майже, 5 мільйонів гривень?

СОФІЄНКО А.П. Якщо дозволите. 34, так, майже 35 мільйонів по напрямках. Майже 6 мільйонів – це додатково для виплати стипендій і премій Президента України. На рівні виконавців з Мінфіном також опрацьовано, уточнили розрахунки, дійсно, потрібні ці додатково 6 мільйонів, щоб повністю виплачувались ті стипендії і премії. А далі це наступні нові напрямки для діяльності Фонду Президента і для них потрібно 5 мільйонів для стажування молоді у провідних іноземних ЗВО, 6 мільйонів на реалізацію проєктів, в тому числі проєктів інноваційних освітніх технологій і цифрової трансформації у сфері освіти, науки та спорту, і 18 мільйонів – це залучення науково-педагогічних працівників іноземних ЗВО для викладання у нас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Мені зрозумілі, наприклад, нові напрямки, які не увійшли в програму. Шість мільйонів на стипендії, які я так розумію, що у нас і так виплачуються постійно. Як так сталося, що їх не врахували? Може, пані Леся Іванищук нам зможе дати відповідь на це питання?

ІВАНИЩУК Л.А. Я просто хочу прокоментувати. Доброго дня всім. Вибачте, я буду без відео, бо я у відрядженні теж. Щодо Фонду Президента. Ми детально опрацьовували всі розрахунки і навіть у нас була окрема узгоджувальна нарада по потребі Фонду Президента. Дійсно, у нас є ситуація, коли ми обраховували реальні потреби у видатках, виходячи з тих контингентів, яким статистично, ми бачимо, може виплачуватися премія, а не цих нормативних норм, які гіпотетично закладені як крайня межа в постанові Кабінету Міністрів. Такі обрахунки щодо виплати премій, стипендій ми застосовуємо абсолютно на всіх рівнях виплати премій в бюджеті реальних контингентів.

І коли у нас були обговорення, в процесі обговорення з Фондом Президента ми дійшли до того, що в статутному капіталі Фонду Президента є 6 мільйонів

гривень, які у ньому збереглися ще з попередніх бюджетних років, і відповідно якщо навіть буде чисельність контингенту більша, замість того, щоб використати ці кошти на виплату стипендії, гіпотетично державне підприємство розраховує їх використати на свою управлінську фінансово-господарську діяльність.

З точки зору Мінфіну це неправильно. І ми наполягаємо на тому, щоб залишки статутного капіталу йшли на *(не чути)* діяльність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, пані Леся, з цією нормою. Давайте до наступного. 1100 – програма "Надання освіти закладами загальної середньої освіти" в сумі 102,2 мільйона гривень. Що це таке? Що це за додаткова потреба?

СОФІЄНКО А.П. ця додаткова потреба також розділяється між

СТАШКІВ А.Б. А може я прокоментую також? Бо "Школа супергероїв" насправді це проект, який ми реалізуємо для закладів охорони здоров'я, і ми в наступному році плануємо розширення осередків, де навчаються відповідно діти, які проходять лікування. І ми передбачаємо певну суму для саме надання послуг в рамках цивільно-правових договорів, освітніх послуг для цих дітей. Це пораховано виходячи з того, що з 1 січня ці осередки будуть працювати. Саме на цю ціль ми і просимо додатково той фінансовий ресурс, який зазначено.

А щодо Міжнародної української школи, я думаю, всім очевидно, що ми маємо досить велику кількість учнів, які навчаються за кордоном. Міжнародна українська школа саме на них спрямована. І знову ж таки, конкурентна заробітна плата в Міжнародній українській школі зараз, на даний момент, не дозволяє залучати відповідних фахівців. І це саме той ресурс, який дозволить зробити відповідний коефіцієнт для такої державної школи, унікальної на всю країну, і забезпечити хоча би на рівні коефіцієнту 2 для зростання відповідно заробітної плати і залучення відповідних фахівців. З цього складається цей додатковий ресурс, який ми просимо по програмі 1100 в сумі 100 мільйонів гривень. Він відповідно обґрунтований розрахунками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Борисович, уточніть, будь ласка, скільки з цих коштів на "Школу супергероїв", а скільки на Міжнародну українську школу?

СТАШКІВ А.Б. Так, "Школа супергероїв" - насправді у нас врахована частково та додаткова потреба для забезпечення функціонування трьох осередків. І додаткова складає 7 мільйонів 300. А 58 мільйонів це те, що додатково ми просимо на Міжнародну українську школу, враховуючи перспективи розвитку цієї школи не просто як освітнього закладу, а єдиного центру для надання послуг освіти для дітей за кордоном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Роман Володимирович, будь ласка.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Так, прокоментую по цій програмі. Загальне збільшення відбулося на 74 мільйони гривень, якщо дивитися у порівнянні з 2025 роком, це майже на 20 відсотків плюсом. Якщо говорити про пріоритети, які Міністерство освіти вкотре заявляло нам в дискусії, ми збільшили в ході дискусії на 45 мільйонів гривень, враховуючи три осередки освітніх послуг "Школи супергероїв". Ну, тобто ми враховували ці видатки додаткові на "Школу супергероїв". І плюс майже 38 мільйонів враховували на інші заклади державного значення, а саме на підняття зарплати. Це коледж імені Піддубного, фізматліцей, ну, і там далі слобожанський... Відповідно і на харчування, що останнім часом не піднімалося. Просто ті всі речі, які заявляло нам Міністерство освіти як критичні, ми все врахували. Чому ми зараз переходимо до дискусії про якісь речі, які, ну, Міністерство освіти місяць назад вважало некритичними, а зараз вважає як критичні? Знову таке відчуття: маємо ще, а дайте нам ще. Я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У зв'язку з цим у мене є питання до Міністерства освіти і науки. 50, скільки там, мільйонів гривень додаткових на Міжнародну українську школу. Ви їх не вважали критичними, не подавали їх до першого читання?

СТАШКІВ А.Б. Всі цифри, які ми зараз озвучуємо в нашому листі до комітету, відповідно були і в бюджетному запиті. І тут, пан Роман, дійсно, наприклад щодо осередків, я підтверджую: кошти на штатних працівників дійсно додані для "Школи супергероїв". Проте послуги надаються не тільки у вигляді надання освіти штатними працівниками, а також залучення працівниками шкіл,

які по цивільно-правових договорах працюють в "Школі супергероїв", і їм потрібно оплачувати погодинну оплату, які не є штатними працівниками.

Щодо Міжнародної української школи, в бюджетному запиті відповідна цифра була, проте вона не була нормативно врегульована. Тобто ми маємо дисонанс, коли в нас чинна нормативна база не дозволяє просити кошти більші, ніж передбачено нормативною базою, разом з тим, при проханні встановити відповідний коефіцієнт для заробітних плат, наприклад, Міжнародної української школи нам потрібно мати фінансовий ресурс. Саме на цей фінансовий ресурс у нас є відповідний запит щодо збільшення бюджету. Тому ці цифри були в бюджетному запиті, так, вони не були в основному запиті. Вони були в додатковому, який ми надсилали при формуванні відповідного запиту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, от я не знаю, тільки мені здається, що ми знову впираємося в питання "нормативки"? Вже не перший раз я чую, та навіть сьогодні під час засідання комітету, що в додаткові кошти, які потрібні освітньому омбудсмену, постанова ще на узгодженні, в розробці, буде прийнято. Зараз не було необхідної нормативно-правової бази для того, щоб підняти зарплати Міжнародній українській школі.

Тільки мені здається, що ми впираємося в ту саму проблему, в проблему "нормативки", яку можна було б зробити перед тим, як почався бюджетний процес всередині Кабінету Міністрів, одразу закласти? І судячи з реакції Міністерства фінансів, мені здається, то вона була б врахована. Я просто не дуже розумію, в чому в даному випадку в нас проблема. Чому ми після прийняття бюджету, за який ви, колеги, також голосуєте, ми отримуємо додаткові потреби на такі важливі речі і в таких великих сумах. Оце трішечки дивує, але це риторичне питання. Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

В мене питання і відповідно потім думка. Чи може хтось з Міністерства освіти озвучити, яка кількість дітей протягом року проходять через сумарно всі філіали "Школи супергероїв"? Якщо є така цифра.

СТАШКІВ А.Б. Так, є така цифра. Орієнтовно через один осередок типовий наприклад, ми відкривали нещодавно в Черкасах осередок, який працював з січня

по серпень, у такому осередку пройшло приблизно 8 тисяч дітей навчання, в одному. Тобто це... .

КОЛЕБОШИН С.В. В "Школі супергероїв" 8 тисяч дітей? Андрій Борисович, а як це так?

СТАШКІВ А.Б. Так. Так, це діти, які тимчасово перебувають у закладі охорони здоров'я, вони не постійно навчаються. Тобто вони навчаються тільки в той час, коли вони перебувають у самій лікарні. Вони можуть бути там тиждень і протягом тижня вони навчаються. Якщо це дитина, яка перебуває довше, вона відповідно довше навчається. Тобто це безперервність освітнього процесу, який відбувається в конкретній лікарні.

В основному осередки відкриваються у нас в обласних лікарнях, в обласних дитячих лікарнях, де може бути тисяча, а то й більше дітей, які перебувають на лікуванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто я правильно почув: в одному осередку за 8 місяців пройшло 8 тисяч?

СТАШКІВ А.Б. Так, якщо це великий осередок, там може бути така кількість дітей. Не за один місяць, від початку року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, за 8 місяців, до серпня. Я теж почув. Тобто тисяча дітей на місяць.

КОЛЕБОШИН С.В. По-перше, що вони вчать у червні, липні, серпні, я не розумію. Ну і тут одна дитина може весь цей період вчитися, одна дитина там тиждень перебувати – щодо ефективності.

У мене просто які роздуми? Це вже не до якихось там негараздів щодо формування бюджету. Я як людина, яка розуміє, наскільки це важлива тема і наскільки вона така чутлива. В кінці кінців, ми із Сергієм Віталійовичем у Піклувальній раді "Школи супергероїв", мені виглядає, що настав час подивитися на модель того, як вона працює. Бо той бюджет, лєвова частина йде на договори ЦПХ. При цьому ми вчимо не так багато, протягом там тижня, що це за навчання протягом тижня? Ну скоріше за все діти і не потребують протягом тижня, якщо

вони так короткотривало перебувають. Коротше, це на подумати. Я про те, щоб продовжувати цю правильну, класну традицію навчання дітей, але не конвеєр, а саме для тих дітей, які потребують, які дійсно довго перебувають там. І подивитися щодо договорів ЦПХ, наскільки це ефективна штука. Бо ми щороку роздуваємо бюджет. Це, мабуть, нормально, оскільки відкриваються нові філії і так далі, але сама модель виглядає такою, що може бути удосконалена. Давайте до цього якось повернемося потім на одному з якихось майбутніх комітетів чи між комітетами. Дякую.

_____. Пане Сергію, у вас мікрофон виключений.

КОЛЕБОШИН С.В. Я сказав дякую і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, це до мене. Колеги, перепрошую. Не можу звикнути до цього. Але мене теж це питання, я погоджуюся з паном Сергієм, що воно потребує напевне додаткового вирішення, тому що у бюджеті цього року закладено 400 мільйонів гривень. Ми так скоро дійдемо до мільярда. І нам треба розуміти насправді модель, чи потребує вона вдосконалення. Окей. Але я думаю, що це у нас буде окрема тема на окремому засіданні комітету.

Колеги, давайте наступну програму. 1120 – Мала академія наук і все інше. Плюс 35 мільйонів гривень. Можете пояснити. Мені здається і тут "нормативка" вже вся була прийнята і заклади поприєднували. От у чому виникла додаткова потреба в 35 мільйонів?

У мене знову виключений мікрофон?

СОФІЄНКО А.П. Ні-ні.

Із 35 додаткових мільйонів, які йдуть на цю програму, 27 – по Малій академії наук. Тут дійсно до проекту держбюджету на МАН було додано 32 мільйони на оплату праці з нарахуваннями, і це у зв'язку з тим, що до МАН доєднані інші заклади позашкільної освіти, і на цих працівників потрібно застосувати нові умови оплати праці, про те за повними розрахунками на цей напрямок ще потрібно 8 мільйонів. Але також після об'єднання виникли додаткові потреби, наприклад, для оплати комунальних послуг майже 6 мільйонів, на закупівлю певних предметів матеріалів обладнання – півтора мільйона і 12

мільйонів – на проведення поточних ремонтів. Сім з половиною мільйонів – це на забезпечення діяльності Національного еколого-натуралістичного центру, який має значно меншу заробітну плату і тому важливо передбачити 3,6 мільйона додатково на щорічну грошову допомогу, матеріальну допомогу, а також інша частина коштів на комунальні послуги і проведення заходів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут знов питання таке ж саме як і попереднє – теж бюджет 385 мільйонів цього року. Це величезні кошти. Об'єднання наскільки я пам'ятаю відбулося на початку літа, да, на початку літа. Тобто вже були всі дані, вже були всі розрахунки. Вони просто не були подані в Міністерство фінансів, бо коли говорити про заробітну плату, мені так і хочеться запитати в Міністерства фінансів, чому не враховували заробітну плату. Але ж щось мені підказує, що диявол криється в іншому місці.

ЛІСОВИЙ О.В. Сергій Віталійович, знову ж таки, всі пріоритетні речі найважливіші Мінфін враховував. Ми відпрацювали з Міністерством фінансів все, що є найважливішим, критичним, необхідним для виживання установ і організацій проведення найголовніших і найважливіших заходів, звичайно якась потреба завжди є додаткова. Але ми говоримо в цьому запиті тільки лише про потребу якби другого ряду. Вся першочергова потреба найгостріша врахована, за виключенням деяких позицій, про які от я окремо говорю, що там, що стосується Служби освітнього омбудсмена або деяких там перерозподілів і зміни принципів в деяких програмах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Роман Володимирович, потім Роман Павлович.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Коментую по цій програмі. Ви ж пам'ятаєте, да, що відбулося об'єднання установ, питання знов же ж об'єднання і ефективності установ. То на ці 42,5 одиниці, штатні одиниці, у мене всі матеріали є, ми врахували додаткові видатки із підвищуючим коефіцієнтом в зарплаті в 4. Тобто, щоб ви розуміли, колеги, що ми приєднали установу освітню, яка мала в 4 рази меншу зарплату до приєднання, зараз ми приєднали, і тепер в 4 вони, ті посадові особи, будуть мати більшу заробітну плату, і на це кошти також враховані. Тут питання знов задати про ефективність цих всіх дій і діяльність в майбутньому,

проведення тих чи інших заходів. Окремо враховано 26 мільйонів, те, що, мабуть, важливо, на проведення національно-патріотичних заходів по Джурі і по захисту України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Володимирович.

Роман Павлович.

ГРИЩУК Р.П. Я правильно розумію, центр позашкілля ми доєднали до Малої академії наук, в 4 рази збільшили зарплати на ці 42 ставки, які були там, ми 42 ж перенесли і в МАН, і уже в цьому бюджеті подано. Тобто... А щойно ж було озвучено, що це на підвищення заробітних плат відповідно до коефіцієнту 4. Чи це підвищення, а ви кажете, Романе, що підвищення уже закладено туди. Де правда, я не розумію?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Закладено, я ж ніколи нікого не обманював відверто, тому в нас в таблиці ось

ГРИЩУК Р.П. Я довіряю і вам, і пані Анастасії, і Оксену Васильовичу.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я вкотре, мабуть, поділюся, те, що я казав в попередньому виступі, давайте я поділюся з Міністерством освіти те, що враховано в бюджеті, щоб ми не мали за участі народних депутатів оце таку, вибачте, дискусію, що враховано і що не враховано. Дякую.

ГРИЩУК Р.П. Окей. Я тоді маленький коментар, щоб закрити питання по Малій академії наук. От він дуже по дотичній стосується бюджету. Я нещодавно, минулого тижня, був у відрядженні в Стамбулі на Teknofest – це найбільший фестиваль інженерної, авіаційної, космічної молоді. І там Україну представляла єдина структура – Мала академія наук. А із цікавого, що вона представляла без копійки державних коштів, тому що на найбільшому фестивалі, де Україну на 11 мільйонів відвідувачів презентує Мала академія наук, і вони шукали гроші десь у бізнесу, у нас не закладено було в програмі заходів. От на такі речі, коли діти, коли викладачі приїжджають, дивляться, навчаються і показують Україну, мені здається, от на таке ми можемо навіть поза виділяти кошти, щоб люди не ходили з

протягнутою рукою і не шукали до останнього моменту, чи поїдуть вони чи не поїдуть на такий міжнародний захід. Дякую.

_____. Добре ...

(Загальна дискусія)

ЛІСОВИЙ О.В. Дозвольте прокоментувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксен Васильович, вибачте, секундочку, я тоді в продовження того, що казав Роман Павлович. Я хочу одразу запитати: а які заходи і в яких країнах заплановані на наступний рік? Типу того, про які зараз сказав Роман Павлович. І чи закладені, чи були запити на закладення цих коштів?

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Роман Павлович, дійсно правильно. Дивіться, я прокоментую, що стосується Teknofest, тому що я знаю цю проблематику. Відсутність фінансування з боку держави на участь в Teknofest стосувалась частини видатків, яка передбачала забудову стендів там на цьому Teknofest. І перш за все тому, що сама участь в заході підтвердилась і виникла досить пізно.

Тобто це новий захід, важливий, захід технологічної освіти. З огляду на приєднання до Малої академії наук центру позашкільної освіти, який в тому числі координує роботу напрямку, науково-технічного напрямку позашкільної освіти, а це там біля 50 центрів, колишніх центрів юних техніків, які зараз називаються по-різному, в основному центри науково-технічної творчості молоді.

То це новий напрямок, який був поставлений як задача Малій академії наук, що вони повинні тепер інтегруватися саме у технологічному напрямку, не в науково-дослідницькому, не в проєктних конкурсах і змаганнях і не в олімпіадному, як раніше було перед МАНім, а саме в технологічному. І це новий захід і кошти на участь в таких заходах на наступний рік їм передбачено. Більше того, що змінилося? Олімпіадний рух, участь у міжнародних олімпіадах, який, ви знаєте, традиційно дуже погано фінансувався, здебільшого люди збирали кошти, шукали спонсорів, меценатів для того, щоб відправити команди на міжнародні олімпіади в минулому... в цьому році і в майбутньому році, 2026-у, буде забезпечений повністю за кошти державного бюджету. Тут цю роботу можна

робити прогнозовано і педагогам не доведеться шукати спонсорів і займатися непритаманною їм роботою. Те саме стосується проєктних конкурсів, конкурсів науково-дослідницьких робіт і в тому числі цього технологічного конкурсу Teknofest, який є новим, і власне в цьому році була проведена розвідка щодо того, наскільки він є для нас цікавий, наскільки він є системний, масштабний і чи варто нам витратити у наступному році кошти на те, щоб забезпечити участь команд у цьому заході. І я чекаю звіти від Малої академії наук. Я так почув по коментарях Романа Павловича, що це захід цікавий і вартий того, щоб брати в ньому участь. Кошти на це в основній потребі Міністерством фінансів передбачені. Додаткове фінансування тут це питання там якихось додаткових оздоровчих, чогось іще, додаткової комуналки, але я ж кажу, знову ж таки, вся критична потреба забезпечена.

ГРИЩУК Р.П. Дякую. Коротко – не тільки треба брати, а МАН ще гарно представив. Я от на це хочу так само зауважити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Павловичу.

Наступна програма 1160 "Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики" у сумі 7,9 мільярда гривень. Що це таке і для чого?

СОФІЄНКО А.П. У першу чергу тут переважна більшість суми у 6 мільярдів – це якщо ми цільово для закладів вищої освіти передбачимо таке аналогічне підвищення заробітної плати двома етапами: 30 відсотків – з 1 січня, 20 відсотків – з 1 вересня, середньорічно на 36,7 відсотка. От 6 мільярдів на це і передбачено. Але так як уже проговорював міністр, за умови знайдення додаткових джерел.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе Павловичу.

ГРИЩУК Р.П. Знову у мене питання. І тут, Юліє Миколаївно, теж хочу, щоб ви включилися. Коли ми говоримо про підняття заробітних плат для викладачів закладів вищої освіти, чи враховуємо ми, перше, що у нас взагалі окремою строчкою бюджету іде університет Тараса Шевченка, який не у

формульному фінансуванні, а просто в бюджеті. В нас один університет, незрозуміло яким критерієм, іде окремою строчкою бюджету, всі інші – в формулі. Це перше.

Друге. Чи враховуємо ми, що уже є університети, в яких коефіцієнт Х2 порівняно з усіма іншими. Яким чином ми тут будемо робити однакове або справедливе підняття зарплати для викладачів закладів вищої освіти?

СОФІЄНКО А.П. В цьому листі зазначено і про додаткову потребу не тільки по загальній програмі, яка є, підпадає під формульний розподіл, а також окремо для університету Шевченка і окремо для закладів фахової передвищої освіти, які є державною формою власності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Павлович, ви отримали відповідь?

ГРИЩУК Р.П. Я отримав формальну відповідь, яку від Анастасії я очікував, в мене політичне питання. У нас один університет – не в формулі. Чи це ок? Це перше.

А друге. У нас університети є, в яких спеціально Х2 закладено постановою. Яким чином ми будемо підвищувати? Ми цим так само будемо підвищувати? Чи ми тільки тим будемо підвищувати, в яких немає цього коефіцієнту Х2?

ЛІСОВИЙ О.В. Роман Павлович, дозвольте я тоді відповім. Вважаю будь-яку таку нерівномірність необґрунтованою, несправедливою, ну, насправді, ну, критерії повинні бути, якщо у когось більше, у когось менше якогось ресурсу надходить, то повинен бути зрозумілий критерій: чому так от. Тому, ну, з моєї точки зору це, ну, певний такий рудиментарний, можливо, прояв. Але чи можемо ми його зараз змінювати? Навряд чи.

Нашим завданням було просто порахувати можливу потребу, яка виникне у разі, якщо ми застосуємо підхід до підвищення заробітної плати для професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти. Ми його порахували і, очевидно, ми, знову ж таки, розуміємо, що сьогодні ми не пропонуємо джерел, значить, ми можемо тільки декларувати цю потребу і відповідно, якщо... коли у нас появляться джерела і буде предметна розмова щодо можливості такого збільшення на стільки фінансування, тоді і буде розмова про правила, про

сценарії, про порядок розподілу, про те, в який спосіб оперувати цими коштами. Але наразі ми абсолютно свідомі того, що цих коштів, на жаль, немає, і ми не пропонуємо джерел, ми просто декларуємо потреби і все.

ГРИЩУК Р.П. Так про що тоді взагалі розмова, якщо, чому ми зараз час витрачаємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну тоді поїхали далі. Я в зв'язку з цим не хочу на кожній можливо подальшій програмі зупинятися, але є питання, наприклад, по програмі 1190 "Виплата академічних стипендій студентам, аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої і вищої освіти", в сумі 92 мільйони.

Наскільки я пам'ятаю виступ Романа Володимировича та і Оксена Васильовича, то на стипендії закладено підвищення до 6 здається мільярдів гривень. Чого до 6,6 мільярда гривень? І підвищення заплановано і підвищення закладено. На що ці додаткові 92 мільйони?

СОФІЄНКО А.П. Так, абсолютно справедливо, для підняття стипендій з 1 вересня, ресурс який закладений в проекті закону абсолютно достатній, але у разі прийняття законопроекту 10399, тоді виникає ось ця потреба в 92 мільйонах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ну давайте, як людина, яка точно знає із законопроектом 10399, то його ще немає до другого читання в готовому варіанті, ми закладаємо зараз кошти на по суті неіснуючу історію. Я думаю, що кошти повинні бути, так, наскільки я пам'ятаю законопроект 10399, то мені здається, що 92 мільйони гривень буде радикально недостатньо для того, щоб виконати ті норми, які там наразі закладені. Якщо ми їх переглянемо, то буде окрема потреба і я думаю, що зараз ще закладати їх в Державний бюджет, ну мені здається, що це трішечки зарано, це як історія з "нормативкою", яка ще не прийнята, а десь на погодженні, то цей законопроект до другого читання ще не дійшов.

Сергій Валерійович, будь ласка, не зразу помітив, перепрошую.

КОЛЕБОШИН С.В. В мене просто репліка, вибачте, що без відео, не можу зараз. Ну ми просто, це крик душі, чим ми зараз займаємось? Тобто взяли, тепле з м'яким в лист міністерства насували, те що потрібно, не що вкрай потрібно, бо

там рухне Інститут освітнього омбудсмена, наприклад, і щось, що було б класно, якби не було би, якби знайшлося і ми вже другу годину от займаємося цим.

Ну от правда, ну колеги, ну це ж просто про ефективність роботи. Ну давайте тоді, чому там нема в листі міністерства вимоги закласти три мінімальні зарплати для педпрацівників і забезпечити виконання вже існуючого закону, а не якогось гіпотетично, який буде колись прийнято і тому ми стипендії там будемо підвищувати. Це просто не до відповіді, це просто... Ми дві години просто витратили на те, що було б класно, якби... так-от.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович, абсолютно з вами погоджуюся. Тому перейдемо до двох програм, які насправді я вважаю важливими і, повірте, не дарма.

Перше. Це програма 1470 "Здійснення зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти" в сумі 33,3 мільйона гривень. З нами є пані Тетяна, яка, очевидно, зможе прокоментувати цю потребу, а ми потім спробуємо з'ясувати чому вона не врахована і чи можемо ми її врахувати, бо це критична історія насправді, мені здається. Тому, пані Тетяна, будь ласка.

ВАКУЛЕНКО Т.С. Добрий день, дякую. Найперше, я хотіла б подякувати Міністерству освіти, Міністерству фінансів і особисто пану Роману, і пані Лесі за те, що цього річ відбулася безпрецедентна історія. Нам розширили штати українського і регіональних центрів оцінювання якості освіти на 45 ставок. Це ті ставки, які ми просили для початку роботи з підготовки до Державної підсумкової атестації здобувачів початкової і базової ланки освіти, і це фактично і була найкритичніша додаткова потреба. Загалом ми сьогодні маємо 469323 тисячі гривень і це майже 470 мільйонів, зрозуміло, що це величезна сума.

Цього року у нас не було враховано таку потребу як КСЗІ – це 16,6 мільйона. Це комплексна система безпеки інформаційних та комунікаційний систем УЦОЯО. Наскільки всі ви знаєте, що оновлення КСЗІ має відбутися після завершення воєнного стану не пізніше ніж через 6 місяців. Тому вважаємо, що ця потреба навряд чи буде критичною і гострою. Адже найшвидше воєнний стан не закінчиться найближчим часом. Якщо воно виникне гостро і тому будемо звертатися до Міністерства цифрової трансформації. Адже знаємо, що у них є

програма з інформатизації і очевидно, що ця потреба лежить в сфері їхніх інтересів, ну, і загалом система інформаційно-комунікаційного захисту УЦОЯО – це та система, на якій ґрунтується довіра до нас. Тому ми сподіваємось, що якщо... коли така потреба виникне, то ми зможемо її закрити комплексом заходів. Також у нас не враховано 7,76 мільйона гривень – це потреба, яка виникла з огляду на подорожчання охорони, але ми сподіваємось, що зможемо перекрити її іншими власними силами всередині системи, ну, або зменшити тривалість охорони пунктів тестування, наприклад, під час проведення магістерських вступних випробувань, якщо знову ж таки не матимемо додаткових коштів.

Також ми маємо понад 9 мільйонів – це ті гроші, які мали бути використані для того, щоб оці нові ставки обладнати комп'ютерним забезпеченням і ремонтом приміщень, в яких вони мають бути. Але, враховуючи ту скруту, яка є, ми будемо звертатися до партнерів, насамперед до ЮНЕСКО для того, щоб отримати 3 мільйони гривень на комп'ютерне забезпечення цих нових ставок. А щодо ремонтів, ну, найближчим часом попрацюємо в тому, що є. У нас є одне приміщення, яке нам дає Інститут освітньої аналітики, де ремонту не було з 62-го року. Ну, я думаю, що там ми не будемо поки садити фахівців. А інше приміщення, яке нам дає Інститут освітньої аналітики, вони більш-менш нормальні. Я думаю, що фахівці попрацюють там.

Тому величезна подяка за те, що ми маємо ті кошти, які ми маємо. Так, є розвиткова потреба і ви її почули, вона обґрунтована, ми готові пояснювати будь-яку цифру, яка в ній є. Але також розуміємо, що за неможливості знаходження додаткових джерел фінансування, вона не буде покрита. І ми знаємо, як ці ризики медіювати і зменшувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Тетяна. Зрозуміло.

Наступне питання по програмі 1300 "Національний фонд дослідження" – додаткові 17,3 мільйона гривень. Можете прокоментувати, колеги?

Лист міністерства прокоментуйте, будь ласка.

СОФІЄНКО А.П. 17 мільйонів гривень передбачені для забезпечення функціонування в структурі фонду агенції підтримки прикладних досліджень в Україні з метою налагодження ефективної взаємодії між наукою і реальним

сектором. Тут додаткові видатки, якщо детальніше, потрібні саме на оплату праці, це додаткових 10 штатних одиниць, предмети і матеріали, певне програмне забезпечення, 6 мільйонів, досить-таки велика сума. Отак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оля, будь ласка.

ПОЛОЦЬКА О.О. Добридень. Рада вітати. Дуже дякую за запрошення. Ми не заявляли цю додаткову потребу, тому мені тут важко прокоментувати. У нас є також лист до комітету стосовно прохання, яке якраз породжено тим, що головний розпорядник бюджетних коштів цього року заявив додаткову потребу на проведення нового експериментального конкурсу співпраця науки з бізнесом. І уже до першого читання уже в проекті бюджету закладено ці 100 мільйонів саме на фінансування проєктів-переможців в 2026 році. От якраз з цим був пов'язаний наш лист, там, де ми звертались до комітету і пропонували декілька варіантів стосовно того, щоб забезпечити взагалі проведення того конкурсу в 2026 році, який є абсолютно новим для нас, і, скажемо, тут важко представити, наскільки цей проєкт буде успішно насправді реалізовано. І у зв'язку з чим ми також звертались до комітету з проханням про збалансований перерозподіл на трошечки більше ніж 8 мільйонів гривень, це оплата праці, тобто це збільшення чисельності по розрахункам середнім за 2025 рік на оплату праці, а також не було, ще наразі в проекті бюджету не враховано 151,5 тисяч гривень на експертизу для проведення цього конкурсу. Але ще раз я повторюю, що це, скажемо так, ми цю додаткову потребу не подавали, це Міністерство освіти і науки України як головний розпорядник бюджетних коштів подавав цю потребу.

І стосовно цього експериментального проєкту, експериментального конкурсу я також... Я в першу чергу між іншим хотіла подякувати Міністерству фінансів стосовно того, що з минулого року, коли у нас був такий не дуже позитивний кейс по Національному фонду досліджень України, по додатковій потребі, ми все ж таки вноrmували і у нас налагоджена комунікація дуже дієва. Але тоді було прийнято рішення і зокрема і шановними народними депутатами, тоді така була рекомендація, що фонд проводить конкурси в році "n", а в році "n + 1" їх фінансує. Тобто наразі, якщо все ж таки закладаються ці 100 мільйонів на проведення і на фінансування проєктів переможців десяти, по 10 мільйонів як

передбачає, наскільки ми розуміємо, Міністерство освіти і науки України, то це, так би мовити, нівелює оце рішення, ми відходимо від тієї практики, яка вже склалася. Тобто у нас є такі досить серйозні застереження. І наше зараз прохання, воно пов'язане саме з тим, що в нашому паспорті з'являються кошти на фінансування проєктів-переможців за цим експериментальним конкурсом.

Якщо є ще якісь питання, я радо відповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги з Міністерства освіти і науки, будь ласка, поясніть, як це Національний фонд досліджень не давав запиту, ви за них дали запит? В нас Національний фонд досліджень, наскільки я знаю, самостійна структура, ми її створювали самостійно і відносно незалежною для того, щоб вона сама собі визначала. Поясніть, будь ласка. І що це за 100 мільйонів за експериментальний конкурс. Наскільки я пам'ятаю, то Національний фонд досліджень і його архітектура конкурсів і побудови експертизи, вона таким чином побудована, що проходять конкурси цього року, з наступного вони починають фінансуватися. Розкажіть нам, будь ласка, про цей експериментальний проєкт, бо ми якось не в курсі.

ЛІСОВИЙ О.В. Зараз я попросив також включити заступника з науки. Що стосується 17 мільйонів на створення агенції прикладних досліджень, мова йде про створення окремо в структурі НФДУ, взагалі була ідея з самого початку в структурі УкрІНТЕІ створити площадку, яка б займалась аналізом, моніторингом і забезпеченням взаємозв'язку між командами-розробниками, науковцями і реальним сектором економіки, реальним сектором оборони. Ми дуже часто бачимо відсутність можливостей і відсутність взаємодії між кафедрами університетів, які працюють над певною проблематикою актуальною як для економічної сфери, так і для оборонної сфери, як їм здається, актуальною, а іноді дійсно актуальною, і взаємодією їх з тими секторами, заради яких вони ці розробки здійснюють. І власне ця агенція, і ви чули, там кількість людей достатньо невелика, створюється для того, щоб забезпечити власне оцю взаємодію: аналіз розробок, їх об'єктивну оцінку з точки зору їх прикладної спрямованості і далі взаємодію, моніторинг цієї взаємодії з реальними секторами, тому що розрив дійсно існує. З цією метою ми говоримо про створення агенції

прикладних досліджень, власне агенції підтримки прикладних досліджень в Україні. Але знову ж таки це наше побажання і створювати таку агенцію ми будемо по можливості, за наявності коштів. Друга складова – це що стосується експериментального конкурсу. Я попрошу Дениса Курбатова прокоментувати.

КУРБАТОВ Д.В. Доброго дня, колеги. Я тільки-но підключився. Хочу уточнити, про який саме конкурс іде мова? Це державно-приватне?

ЛІСОВИЙ О.В. Мова йде про програму НФДУ.

КУРБАТОВ Д.В. Якщо про НФДУ, це дійсно вперше ми нарешті як держава задумалися про те, яким чином зв'язати науку і бізнес. Це повинна була б робити агенція, але інструментом тут має бути конкурс спільний, спільно з бізнесом, там, де держава вийшла б вирішувати проблеми, які у нас існують, технологічні у цій сфері. Тобто конкурс державно-приватного партнерства спільно з бізнесом, який міг би бути проведений Національним фондом досліджень. Ми зустрічались вже з науковою радою фонду, обговорювали ці важливі питання. Маємо бачення, я думаю, що завершуємо відповідно у нас є вже проект постанови уряду про проведення такого конкурсу, тому я думаю, що ми найближчим часом зможемо оголосити цей конкурс і провести. Бо яким чином держава замовляє дослідження, ми змінили цей інструмент, через державне замовлення і трансформацію цього конкурсу, з бізнесом починаємо цю роботу і є у нас в проекті бюджету відповідне фінансування, дякуємо за це Міністерству фінансів з фондом працюємо над механізмом. Це, якщо коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе Володимировичу, а ви знаєте про цей конкурс, про агенцію.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ми чули про агенцію. Ми з паном Денисом дійсно обговорювали, але ми не підтримували створення агенції. Ми розуміли про те, що нам... і ми пропонували все-таки Міністерству освіти не створювати різні агенції, а використовувати ті механізми, які вже запроваджені, да, і відпрацьовані на рівні закону. І відповідно оці кошти додаткові це дійсно було ну, можливо, такий бонус і аванс на Міністерство освіти про те, щоб співпраця з бізнесом якось відбувалася,

да, бо скільки є нарікань, що там немає на сьогодні співпраці. Що це конкретно? Я думаю, що це, мабуть, окрема тема дискусії, щоб ці кошти недаремно були використані. І тут тоді пан Денис, який пропонував цю історію і тоді з залученням НФД безпосередньо і в тому числі народних депутатів, які там цікавляться цим питанням, відповідно ми всі маємо спільно напрацювати ефективні механізми використання цих коштів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Денисе, скажіть, будь ласка, у нас раз ви одразу підключилися у нас є усталена практика роботи фонду, коли вони оголошують конкурс, збирають заявки, потім проводять експертизу цих заявок, це доволі тривалий процес.

Тому ми, власне, коли створювали НФД закладали таку архітектуру, що цього року вони оголошують конкурс, проводять експертизу, затверджують результати, проходить конкурсний відбір, з наступного року вони починають ці конкурси фінансувати. Ви зараз заклали 100 мільйонів, наскільки я розумію, на фінансування. Це фінансування чого? Як будуть відбиратися? Умови конкурсу будуть інші, воно буде в прискореному режимі? Що значить державно-приватне партнерство в цьому контексті?

КУРБАТОВ Д.В. Доброго дня, пане Сергію. Дякую за запитання. Дійсно, час насправді обмежений. Але зараз лише кінець вересня і насправді ці кошти одразу не планувалися у Національний фонд досліджень. Це вже внаслідок певного компромісу всередині уряду. Ми готові були брати на себе цей конкурс, проводити його силами міністерства, я повторюся, у нас напрацьована відповідна постанова. Але зараз ми не проти, щоб дійсно нам, скажімо, не дублювати певні функції, провести його спільно з Національним фондом досліджень. Тому були, ще раз повторюся, у нас була зустріч доволі така довга, більше 2 годин, з їх науковою радою. Більшою мірою дуже позитивні оцінки. Всі розуміють ризики. Але, я вважаю, для держави дуже важливо розпочати цю роботу саме у вигляді конкурсу зі співфінансуванням, як це працює у Європейському Союзі, зокрема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Навіть я знаю, що наукова рада пішла думати і позитивні оцінки, там не тільки позитивні, це навіть я знаю. Хоча якось я вперше чую про

цей експериментальний проєкт від вас. Чесно кажучи, мені трішки шкода. Хотілося б, щоб ми такі речі проговорювали наперед. *(Шум у залі)*

Ольга Володимирівна, виключіть, будь ласка, мікрофон. Дякую.

Тому, колеги, знову-таки є питання до всього цього, є величезні ризики тому, що ви пропонуєте. Немає жодного обговорення, все видумується просто десь на ходу. Міністерство фінансів про це теж каже: щось чуло. Так це не працює. І ми не перший рік з вами працюємо над бюджетом, і дивно, що ми з вами проходимо одні і ті ж самі розмови. Це не зовсім так працює.

Національний фонд досліджень взагалі готовий брати участь в цій програмі чи ні? Пані Олю.

ПОЛОЦЬКА О.О. Сергій Віталійович, дивіться, ми дуже добре розуміємо важливість запропонованого... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми всі розуміємо важливість. Колеги, ми говоримо про те, що в нас радикально на все не вистачає грошей. Ми говоримо про те, що в нас Офіс освітнього омбудсмена недофінансований, не може захищати права в суді, ті обов'язки, які на них покладені; Центр оцінювання якості потребує додаткових коштів для того, щоб проводити НМТ за кордоном, якщо буде не змінений формат і на НМТ будуть взагалі додаткові кошти. У нас на все не вистачає коштів. Ми теж розуміємо важливість, при всій повазі, колеги, але ми б хотіли розуміти ефективність механізму. Ми зараз ще перейдемо до ефективності використання коштів, коли перейдемо до субвенцій, там буде трішки зовсім інша картинка. Тому скажіть, ви готові реалізувати цей експериментальний проєкт у тому вигляді, в якому він зараз запроєктований?

ПОЛОЦЬКА О.О. У тому вигляді, в якому він зараз запроєктований, тут ризиків насправді, ви правильно сказали, більше, ніж перспектив того, що сценарій буде позитивний саме в 2026 році. А працювати над ним можна протягом 2026 року для того, щоб фінансувати в подальших роках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але якщо ці кошти 100 мільйонів закладені не будуть використані цього року, знаючи Міністерство фінансів і Романа Володимировича, в наступному році ніхто вам їх не дасть.

ПОЛОЦЬКА О.О. Мабуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так може варто переглянути? Пане Денисе.

КУРБАТОВ Д.В. Дякую.

Я насправді розумію там скепсис, але ще раз, якщо ці кошти планувались в бюджеті МОН, Міністерство освіти і науки готове і гарантує проведення конкурсу і початок фінансування робіт у 26-му році, якщо треба допомогти в цьому Національному фонду досліджень, ми готові також, я сказав, що міністерство не відходить від цього, у нас напрацьована постанова, так щоб міністерство було максимально долучене і продовжувало, скажімо, цей проект і довело його до успішного виконання. Тому ризики, звісно, є, але я вважаю, вони не такі великі, як зараз іде обговорення, що прямо у нас нічого не готове і взагалі катастрофа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, а скажіть, а чого ви не зашили це в бюджетну програму 1390, в якій у вас 5,6 мільярда раптом стало на підтримку пріоритетних напрямків наукових досліджень, науково-технічних розробок і так далі, і так далі, закладів вищої освіти і наукових установ? Пан Денис. Роман Володимирович.

КУРБАТОВ Д.В. Я думаю, що пан Роман повинен відповісти.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Да, те, що я хотів озвучити. Дякую, пане Денисе, що ви готові очолити ті процеси і конкурси. Але я вкотре наголошу, коли ви приходите і кажете про важливу річ, ми ж підтримуємо важливі речі, особливо що стосується науки, ви бачите безпрецедентне збільшення на науку. І тут питання, знову ж аванс такий ефективно використати, ті кошти, які є. Але коли пропонується створення додаткової, або вона вже є, агенції прикладних досліджень і починати фінансувати з бюджету агенцію прикладних досліджень, то я в даному випадку категорично проти, бо ми перетворимося знову в утримання ще однієї установи, яка буде сидіти на бюджеті з незрозумілою ефективністю. Якщо це візьме безпосередньо Міністерство освіти на себе, проведення конкурсу без залучення агенції, ми можемо це розглянути і знову ж питання механізму використання цих коштів, якщо там... . А якщо ви бачите, що це НФД готовий реалізувати, то ми, в принципі, довіряємо НФД в частині проведення конкурсів саме Національним фондом досліджень. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Зрозуміло. Я думаю, що у нас буде декілька окремих засідань комітету з того, що сьогодні у нас прозвучало від народних депутатів, думаю, що треба розібратися з моделлю роботи "Школи супергероїв" більш детально, з цим експериментальним конкурсом, який планується, подивитись на таймлайн, подивитись на геть все, і з Малою академією наук теж, інкорпорацію, інших структур нам теж треба буде, напевно, окреме засідання комітету зробити для того, щоб глибоко в цю тему зануритись. Давайте поїдемо далі, бо у нас третя година пішла засідання комітету, а питань ще багато. Програма 1380 "Виконання зобов'язань України (підкреслюю!) в Рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій" в обсязі 710 тисяч гривень, які не були враховані вочевидь до першого читання. Шановні колеги, поясніть, як виконання міжнародних зобов'язань були враховані до першого читання. І що це за додаткова потреба?

ЛІСОВИЙ О.В. Дениса Курбатова попрошу прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пане Денисе, будь ласка.

КУРБАТОВ Д.В. Наскільки я розумію, якщо мова іде про загальний внесок в Горизонт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я не знаю, про що мова йдеться. Я якраз запитую, програма 1380, я думаю, що народним депутатам це цікаво. В цій програмі 1380 там є не лише наукові напрями освітні. Наскільки я пам'ятаю, наукові напрями по внескам у нас всі закриті. А мова йде про дуже специфічний проєкт по вищій освіті, який дійсно не був врахований до першого читання. Готові окремо зараз глянути, що це, просто не дуже мій профільний напрям. Внески всі враховані.

ЛІСОВИЙ О.В. Я перепрошую, Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Оксен Васильович.

ЛІСОВИЙ О.В. Дійсно, це мова іде про 2201380 (*нерозбірливо*) проєкт, це мова іде про те, що існує ризик, за даними моїх колег, що у нас внесок цей в цьому році може бути некомпенсований партнерами. Тобто в більшості випадків

внески в ЦЕРН, в Горизонт, ми знаходимо рішення, де ми компенсуємо через наші партнерські взаємодії, але здебільшого вони закладаються в бюджет. Тут в цю програму, ми її не закладали, оскільки вона завжди компенсовувалась. А тут є ризик, що поки що переговори, ми не досягнули з ними порозуміння до кінця. І не маємо гарантій, що вона буде компенсована. Тому є висока вірогідність, що тут нам наші донори і партнери компенсують цей внесок, але тим не менше його можна передбачати в бюджеті, бажано передбачати в бюджеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Наступна – 1220 "Субвенція надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами" в обсязі 1 мільярд і 37 мільйонів. Що це таке? Наскільки я знаю, все закладено, субвенція для дітей з ООП завжди є.

СТАШКІВ А.Б. Да, дозвольте я прокоментую. Це розрахункова потреба, виходячи з тієї інформації, яку ми отримали від органів місцевого самоврядування. Ми цього року змінили підхід до фінансування субвенції для дітей з особливими освітніми потребами і кошти спрямовуються напряму в громади, які безпосередньо надають відповідні послуги для цих дітей. Відповідно ми від територіальних громад зібрали інформацію про ту кількість дітей, які отримують ці послуги в очному форматі чи в дистанційному форматі, тому що частина дітей у нас перебуває не за межами проживання і не може отримувати в очному форматі освітні послуги. Оцінивши цю потребу, виходячи з тієї базової ставки оплати за 1 годину і була визначена оця додаткова потреба. Я розумію, що є питання щодо того, що не всі громади спроможні використати, але не декларувати цю додаткову потребу і не говорити про неї, про те, що у нас діти з особливими освітніми потребами потребують додаткового фінансування, ми не можемо, тому і в листі ми відобразили фактично максимально можливу потребу, яку можуть отримати діти і оплата цих послуг потребуватиме такої додаткової суми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді я ще раз спробую порівняти для цифри. Зараз субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами минулого року була 305 мільйонів гривень, цього року заплановано 450 мільйонів гривень і ви просите ще

1 мільярд. Тобто це що, в три рази відрізняється кількість дітей за даними громад і областей? Ну тобто я так розумію, що в минулий період збиралися від областей, а зараз від громад потреби, а вона збільшилась втричі, чи у нас кількість дітей збільшилась втричі?

СТАШКІВ А.Б. Ні, це кількість коштів, які декларують громади про те, що їм потрібно для того, щоб надавати в повному обсязі, за рівнями підтримки ті корекційні години, які визначають відповідні інклюзивно-ресурсні центри, відповідно до тих оцінок і проводяться уточнення територіальними громадами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Володимирович, а ви можете це прокоментувати?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Да. Дякую, Сергій Віталійович. Дивіться, потреба ж вона ж є завжди. Я знову повертаюся до якості і це складна дискусія в частині, в тому числі у нас такі баталії з Міністерством освіти відбуваються в частині оцієї додаткової потреби, коли ми задаємо питання навіть, а що зміниться, якщо ми навіть і врахуємо ці кошти. Ви ж знаєте відношення Мінфіну знову вкотре до цієї субвенції. Та ми не проти давати дітям додаткові на корекційні послуги. Питання контролю якості. Те, що ми бачили мінімальну потребу, ми її врахували. Да, 120 мільйонів додатково враховано, виходячи з того, що вже є навіть в цьому році. І навіть ви ж пам'ятаєте дискусію про залишки минулих років. Тому в мене питання, типу, а як же воно доходить зараз і що змінилося внаслідок зміни підходів до оплати? Щось краще стало з якістю там, ІПР поліпшилося і все інше? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще виникає питання. Ці послуги... у вас є система контролю надання цих послуг? Вони взагалі надаються?

СТАШКІВ А.Б. Да, це окреме питання, воно дискусійне. Тому що на даному етапі ми маємо замовника послуг у вигляді закладу освіти, який для конкретного учня своєї школи замовляє цю послугу і відповідний фахівець надає цю послугу, і актом виконаних робіт чи наданих послуг підтверджує факт надання цієї послуги.

Міністерство фінансів нам підтверджує повністю, ми постійно в дискусії щодо того і якості, і фактично надання цих послуг. Ми зараз ініціюємо внесення

змін до відповідного порядку надання послуг, де будемо передбачати залучення також батьків дитини до підтвердження факту надання послуги для того, щоб додатково підсилити, як би, контроль за наданням самих цих послуг. Але, крім того я тут хочу ще звернути увагу, що, якби посилення на попередні періоди тут трошки треба враховувати те, що у нас постійно було дистанційне навчання, особливо, під час COVID і початку повномасштабного вторгнення, і в переважній більшості ці послуги надавалися дистанційно, зараз ми працюємо над тим, щоб відновити очне навчання. Це показують дані статистики, що у нас на даний момент більше 3 мільйонів учнів все ж таки вже навчаються очно і відповідно кількість послуг, які надаються для дітей з особливими освітніми потребами знову ж таки зростає, саме кількість тих послуг, які надаються в очному форматі, не в дистанційному, тому і потреба відповідно зростає. Тому вона задекларована, вона об'єктивно відображена в листі, і вона ґрунтується на тих запитах, які є від ОМС. Проте я повністю погоджуюсь, що нам потрібно посилювати контроль саме за наданням якості і фактичного надання цих послуг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, раз ви вже сказали цифру 3 мільйони очно, підтвердіть її, будь ласка, тому що за нашими даними у нас 3,6 мільйона учнів, правильно, взагалі в системі середньої освіти зараз, з яких 300 тисяч знаходяться за кордоном, наскільки, я пам'ятаю цифри. Це означає, що всього 300 тисяч у нас знаходяться на дистанційній освіті і 3 мільйони таки ходять очно?

СТАШКІВ А.Б. Пане Сергій, я повністю підтверджую цю цифру. Коли ми оновимо дані в системі АІКОМ, коли ми отримуємо звіти про те, як кожен учень навчається відповідно в школі, але попередня оперативна інформація від обласних військових адміністрацій говорить про те, що три мільйони учнів відвідують школи очно або в змішаному форматі, тобто хоча би, ну, декілька днів на тиждень вони відвідують школу. Це те, що ми отримуємо в оперативному варіанті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви ж наче мали забрати цю інформацію 15 вересня? Ні?

СТАШКІВ А.Б. Перепрошую, погано зв'язок, в дорозі пропадає. Я не почув.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви ж наче мали зібрати цю інформацію 15 вересня, вона ж наче статистично збирається: хто ходить очно, хто дистанційно? Чи ми досі не знаємо до кінця?

СТАШКІВ А.Б. Ні, ми маємо оперативні дані, про які я оперую, якими... я говорю, це те, що ми збираємо щомісяця від обласних військових адміністрацій. Дані в системі АІКОМ відповідно до наказу Міністерства освіти і науки мають бути оновлені кожною школою до 1 жовтня і після цього ми ще будемо мати певний період на верифікацію цих даних, тому що там можуть бути помилки. І остаточна кількість даних... остаточна інформація після верифікації буде там, можливо, десь до 15 числа, та, яка буде подана при розрахунку обсягу освітньої субвенції і форми освітньої субвенції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, тільки мені здається, трішечки, м'яко кажучи, дивним, що ми отримуємо фактичну інформацію верифіковану 15 жовтня? Риторичне питання, можна не відповідати. Пані Надія Лещик, будь ласка.

ЛЕЩИК Н.В. Щодо субвенції для підтримки дітей з ООП, вона виділяється на рівні 20 процентів від потреби, інше мають дофінансовувати громади. І тут дуже багато проблем. Ми отримуємо звернення перш за все від батьків про те, що заняття скасовують, не проводять або зменшують їх кількість. Ну, наприклад, так по пам'яті звернення одне: заняття з логопедом один раз на місяць через нестачу коштів. Ми розуміємо, що ефекту від цього заняття не буде. Також ми отримуємо звернення від педагогів щодо невиклати їм оплати за корекційно-розвиткові заняття. От минулого тижня звернення: з січня місяця до цих пір не отримали виплати педагоги в одній із громад.

І тут які наслідки для дітей? Діти не отримують корекційно-розвиткові заняття, а це діти з особливими освітніми потребами, відповідно в них іде або зупинка прогресу, або взагалі іде регрес цього розвитку. Тому тут взагалі я підтримую підходи до зміни нарахування цієї субвенції, контролю батьків і, якщо за можливості, щодо збільшення цієї субвенції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Надіє. Романе Володимировичу, скажіть, будь ласка, а якщо раптом не вистачає комусь субвенції для дітей з особливими

освітніми потребами. Підкажіть, будь ласка, залишки освітньої субвенції громади можуть фінансувати ці заходи?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Безпосередньо з залишків?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які у них оперативно діють.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я думаю, ні, вони не будуть іти на цей крок. Чому? Тому що є окрема субвенція саме ООП. Можна оце дискутувати з приводу збільшення, перерозподілу між субвенціями якимось чином або з інших джерел

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я до чого запитав? Пані Надія каже, що в якийсь момент кошти ще не надійшли. Але вони заплановані і очевидно могли б надійти. Громада може компенсувати поки що, заплатити умовно з залишків освітньої субвенції, а потім доотримати цю субвенцію для дітей з ООП? Ні?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ні, вони не будуть платити. Тут питання в тому... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. ...вони не надійшли, які причини і все інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

ЛЕЩИК Н.В. Її не вистачає, не вистачає на всіх дітей в громаді. І якщо громада спроможна і є політична воля, вона дофінансовує. Те, що немає коштів або немає і коштів, і політичної волі, то фінансування фактично немає, на жаль.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дивіться, пані Надія, не хочу забирати у депутатів, це ж не перший рік історія про контроль ефективності використання коштів. Не проблема додати саме на ту потребу, і те, що каже Андрій, бо дійсно ми вже в цьому році дійшли до консенсусу про те, яким чином батьки повинні підтверджувати факт надання послуги, бо на сьогодні цього навіть і не було. Тому зараз, ну, коли це буде, буде контрольований процес, коли чітко ми будемо розуміти: є ІПР дитини, і потім внаслідок надання додаткових корекційних послуг ІПР дитини поліпшується, або змінюється, хтось за цим процесом має відповідати і контролювати. І все, і тоді кошти, звісно, треба надавати, я погоджуюсь. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Розуміння вам. Ще парочку питань є. Міністерство освіти і науки пропонує зменшити видатки розвитку за двома бюджетними програмами: перше – зменшення по шкільним автобусам на 250 мільйонів гривень по субвенції, а також зменшення по субвенції в облаштування безпечних умов в закладах, які надають загальну середню освіту, зокрема у військових ліцях і так далі, і так далі, теж на 250 мільйонів гривень; і збільшити на 500 мільйонів гривень субвенцію на харчоблоки. Поясніть, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Дозвольте я поясню логіку цього процесу. Бюджетні запити і пропозиції щодо бюджету на 2026 рік формувалися до певних рішень уряду щодо виділення коштів, зокрема на автобуси. Я нагадаю, що в серпні місяці було виділено додаткове фінансування на придбання шкільних автобусів в сумі 500 мільйонів гривень ще цього року, які будуть перехідними, оскільки вони є залишками освітньої субвенції і можуть бути використані в тому числі в наступному році. Тому ми пропонуємо... *(Не чути)* на 500 зменшити ту пропозицію, яку... *(Не чути)* по запиту на 26-й рік тільки на 250 по автобусах. І відповідно зменшити субвенцію на 250 мільярдів гривень на протипожежний захист. Логіка наступна, вона виходить з того, що ми бачимо по використанню коштів субвенцій цього року. Цього року, нагадаю, у нас було 500 мільйонів гривень на протипожежний захист у закладах загальної середньої освіти, які є в експерименті спільному з Міністерством внутрішніх справ.

І на даний момент, враховуючи використання коштів, а також пропозиції від обласних військових адміністрацій ми бачимо, що рівень використання субвенцій з 500 мільйонів реально склав 250. 250, чуть менше ми надали пропозиції щодо перерозподілення на військові цілі. Саме тому на наступний рік уже після прийняття закону, проекту Закону про Державний бюджет на уряді, була відповідна пропозиція щодо зменшення на 250 мільйонів автобусів, на 250 – протипожежний захист. Була пропозиція спрямувати їх на оновлення кухонь, їдалень, оскільки це та реформа, яка активно триває. На даний момент ми маємо готових проєктів на майже 2 мільярди гривень по харчоблоках, вони є в системі DREAM. І ми готові починати конкурси відбору цих проєктів на 2026 рік, уже 1 листопада цього року. Тобто наперед брати проєкти для того, щоби максимально

швидко віддати гроші на громади і їх можна було використати в наступному бюджетному році. Саме ця була якби логіка процесу і логіка наших... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. У зв'язку з цим у мене є запитання. Пане Андрій, скажіть, будь ласка, а бюджетна програма "Субвенція на дошкільні автобуси", вона не активно триває? Чи у нас вже всі громади мають автобуси? Чи у нас повністю забезпечена потреба? Окей. Можливо щось не використовується в протипожежній історії, окей, можливо. Тут я передивлюсь обов'язково ці дані. А що з автобусами? У нас же автобусів радикально не вистачає.

Я бачив кількість шкіл, які планувалося, які могли би бути закритими менше 45 дітей, давайте правильно сформулюємо таким чином, да, і подивився, скільки з них були забезпечені автобусами. І у нас виникає питання, автобуси купуються, в цих громадах, в яких є пониження ступеню і є потреба довозення дітей, громади це забезпечують деякі своїми силами. У нас що, справді вистачає автобусів, що ми хочемо зменшити на 250 мільйонів цю програму?

Пам'ятаю останню розмову на нашій спільній з вами нараді, до речі, в Офісі Президента, коли було все ж таки прохання, давайте врешті-решт забезпечимо всі потреби автобусами і закриємо їх. Отут у нас мінус 250 мільйонів планується. Це вони лишні чи ні? У нас буде тут перед 1 вересня напевно ще хвиля пониження ступенів в школах, там, де реально малокомплектні школи, які реально не виконують норми закону. Їм теж потрібні автобуси.

Навіщо ми змінюємо, зменшуємо на 250 мільйонів субвенцію на закупівлю шкільних автобусів? Хочете перекинути з протипожежного захисту 250 на харчування – ваше право. Я не буду заперечувати. Треба подивитися, як воно використовується. Але шкільні автобуси – це те, що нам постійно болить, нам болить, громадам болить, мажоритарним депутатам болить, бо є проблеми із забезпеченням автобусами. Багато ми втратили під час повномасштабного вторгнення.

СТАШКІВ А.Б. Коли ми говоримо про питання забезпечення тієї потреби, треба розуміти, що у нас потреба насправді в кожній реформі, яку ми реалізуємо Міністерством освіти, є вкрай великою і забезпечити протягом одного бюджетного року її неможливо. Якраз після того, як ми розподілили 500

мільйонів, в першу чергу для прифронтових громад, коли ми забезпечили 95 відсотків від їхньої потреби, очевидно, що потреба ця зменшилася в автобусах. І коли ми говоримо в цілому про потребу по Україні, потреба на наступний рік, те, що ми бачимо і те, що ми прогнозуємо, це буде до тисячі автобусів, це складає орієнтовно 20 відсотків. Разом з тим, коли ми говоримо про потребу в оновленні кухонь і їдалень, ця потреба складає не 20, а 80 відсотків. При цьому реформа харчування, як ви знаєте, за ініціативою Президента України, постійно розширюється і у наступному бюджетному році, про це ми вже говорили, планується розширення категорій учнів, які повинні бути забезпечені харчуванням, на всю територію України, це з першого по одинадцятий клас. І забезпечити реалізацію цієї реформи, знову ж таки, без оновлення кухонь, їдалень, вкрай проблематично.

Саме з цією метою була надана така пропозиція. Тобто ми не говоримо про те, що у нас немає потреби у шкільних автобусах, і ми у наступному році забезпечимо сто відсотків, ми говоримо про те, що наша потреба має бути збалансованою, фінансово забезпеченою. І навіть цих 500 мільйонів, які ми пропонуємо додатково на харчоблоки, це насправді досить незбалансовано буде, враховуючи ту велику потребу в оновленні кухонь, їдалень ми маємо на сьогоднішній день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Борисович, я ще раз хочу сказати про трішки інший аспект цього питання. Ми не проти харчування, ми дуже за побудову їдалень, харчоблоків, опорних кухонь і всього іншого. Питання в тому, ми проти того, щоб забирали з автобусів. От в чому найбільше питання. Просто якщо у вас є додаткова потреба, попросіть додаткову потребу. Я думаю, що всі з розумінням поставляться до програми Першої леді і до масштабної реформи, яка вже у нас триває не перший рік, але забирати з автобусів, це, мені здається, якось некрасиво і неправильно.

Попросите окремо просто потребу, бо у мене рука не підніметься підписати протокол засідання комітету, де забирається 250 мільйонів із закупівлі автобусів. Тим більше, що Оксен Васильович на початку свого виступу сказав, що жодна програма не буде перерозподілена. А тільки додаткова потреба.

СТАШКІВ А.Б. Ми можемо написати про додаткову потребу, вона об'єктивно є порахована, навіть враховуючи наявні готові проектно-кошторисні документації. Але це була пропозиція, враховуючи ті рішення уряду, які вже були прийняті на сьогоднішній момент, враховуючи наявні залишки освітньої субвенції спецфонду і те, що профінансували до громад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція принаймні зрозуміла.

Пані Надія, будь ласка.

ЛЕЩИК Н.В. Щодо автобусів. Хочу сказати, що з 1 вересня 27-го року у нас стартує профільна школа і зараз багато громад... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кстати, да.

ЛЕЩИК Н.В. ...переформатовують свою мережу. І тут питання. Якщо ми закладемо ці кошти на І півріччя 27-го року чи встигнуть громади закупити оцю всю потребу в автобусах для того, щоб забезпечити успішність цієї реформи, і чи враховує 1 тисяча автобусів, яка була озвучена, саме потреби цієї профільної школи? І скажу з огляду тих звернень, які до нас надходять про недовезення учнів, в більшості питання стоїть нестачі автобусів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Надія.

Ми доволі часто проговорюємо питання наявності шкільних автобусів. Тут всі розуміють, що вони потрібні, всі розуміють, скільки їх потрібно, цифри відомі. Тому я попрошу, якщо члени комітету не заперечують, я попрошу прибрати згадку про зменшення, в рішенні комітету про зменшення субвенції на шкільні автобуси на 250 мільйонів. Шукати треба, мені здається, в іншому місці. Будемо допомагати, якщо потрібно, але точно це не за рахунок шкільних автобусів. Знов-таки ми перед 1-м вереснем будемо мати ще одну хвилю – інформаційну, з якою нам треба буде розбиратися по новим індикаторам по школам, які не виконують норми законів про наповненість класів.

Так, шановні колеги, чесно кажучи, здається ми багато чого обговорили. Чи є в когось з народних депутатів ще бажання поставити запитання Міністерству освіти і науки, Міністерству фінансів? Якщо ні, то я попрошу наших членів

комітету підключитися і будемо переходити до прийняття рішення. Але перед тим, як ми перейдемо до прийняття рішення, я хочу сказати про деякі цифри ось так, щоб ви знали, бо зараз у нас вже кінець вересня. От я запитав і зробив запит по використанню субвенцій цього року – чисто виключно оперативні дані, які ми час від часу збираємо, не публікуємо, а так між собою просто проговорюємо. Ну, тоді я вам декілька цифр наведу, да, от субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію майстерень, лабораторій закладів професійної фахової передвищої освіти 540 мільярдів було закладено, процент використання 6.

Субвенція на облаштування безпечних умов у закладах, тобто укриття у закладах загальної середньої освіти – 6,2 мільярда, процент використання 25,4. Субвенція харчоблокам, до речі, з 960 мільйонів процент використання поки що 6,7. Шкільних автобусів – 51 відсоток. Субвенція... до речі, це ж я так розумію, що протипожежна – 1,9 відсотка з 500 мільйонів. Нова українська школа – 9,2 відсотка. Колеги, ми знову з року в рік приходимо до одних, плюс-мінус, і тих самих цифр на певний період часу. Я знову звертаю увагу

ГРИЦУК Р.П. На яку дату, Сергій Віталійович? Це на яку дату?

ГОЛОВУЮЧИЙ. На сьогодні. На вчора, добре.

Це оперативний запит, який я зробив якраз перед засіданням комітету для того, щоб подивитися. Наприкінці року чи на початку січня, коли будуть фінальні цифри підбиті, ми з вами традиційно проведемо засідання комітету по проценту використання субвенції. Але я знов наголошую наперед, колеги, про відсоток використання субвенцій, це неприпустимо мало.

І раз ми вже закінчили обговорення, це не питання, це просто риторична ремарка. Я, шановні народні депутати, зараз поставлю на голосування проект рішення комітету.

Прошу знову-таки всіх підключитися, коротке голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету в тому вигляді, в якому вам всім розісланий, з урахуванням всього, що прозвучало зараз, сьогодні на засіданні комітету від всіх народних депутатів.

Хто – за, прошу проголосувати.

ЛИС О.Г. Лис... .

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Я вам всім вдячний за те, що ви підключилися сьогодні до засідання комітету, сьогодні був довгий комітет, але насправді важливий. Більша частина з того, що ми проговорювали в усному варіанті, увійде до рішення комітету, коли він буде фінально готовий, я кожному з вас розішлю на погодження, все, як завжди, і після цього ми його офіційно запустимо.

Я вам щиро дякую за приділений час. Дякую Міністерству освіти і науки, Міністерству фінансів, освітньому омбудсмену, Національному фонду досліджень і кожному народному депутату, який долучився сьогодні до засідання комітету. Бажаю вам гарного вечора і спокійної ночі. Дякую вам.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович. Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дозвольте вас набрати, якщо у вас є вільна хвилинка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, завжди, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. До побачення. На цьому засідання Комітету вважається закритим.